

Wypadki drogowe w Polsce

rok 2003

II. Dane ogólne o motoryzacji i wypadkach drogowych.

II.1 Ogólne dane o motoryzacji.

Od początku lat dziewięćdziesiątych liczba pojazdów silnikowych w Polsce systematycznie rośnie.

Tab.1 Liczba pojazdów silnikowych w latach 1992- 2002

lata	pojazdy silnikowe		w tym:					
			samochody osobowe		samochody ciężarowe		motocykle	
	Ogółem	1992=100%	Ogółem	1992=100%	Ogółem	1992=100%	Ogółem	1992=100%
1992	10206990	100	6504716	100	1212058	100	1134366	100
1993	10437538	102,3	6770557	104,1	1235158	101,9	1067634	94,1
1994	10858094	106,4	7153141	110,0	1306861	107,8	1008410	88,9
1995	11185781	109,6	7517266	115,6	1354099	111,7	929269	81,9
1996	11765401	115,3	8054448	123,8	1431357	118,1	875663	77,2
1997	12283503	120,3	8533449	131,2	1487439	122,7	842358	74,3
1998	12709244	124,5	8890763	136,7	1562814	128,9	819902	72,3
1999	13169216	129,0	9282816	142,7	1682887	138,8	804461	70,9
2000	14106078	138,2	9991260	153,6	1879068	155,0	802618	70,8
2001	14724293	144,3	10503052	161,5	1979293	163,3	802752	70,8
2002	15525733	152,1	11028852	169,6	2162614	178,4	868850	76,6

Położenie naszego kraju na szlaku transportowym wschód – zachód generuje bardzo duży ruch tranzytowy. Jak wynika z danych Komendy Głównej Straży Granicznej w 2003 roku do Polski wjechało 15.228.629 pojazdów kierowanych przez cudzoziemców, tj. o 2,4% więcej niż w roku 2002. Nasz kraj odwiedziło 52.129.778 obywateli innych państw.

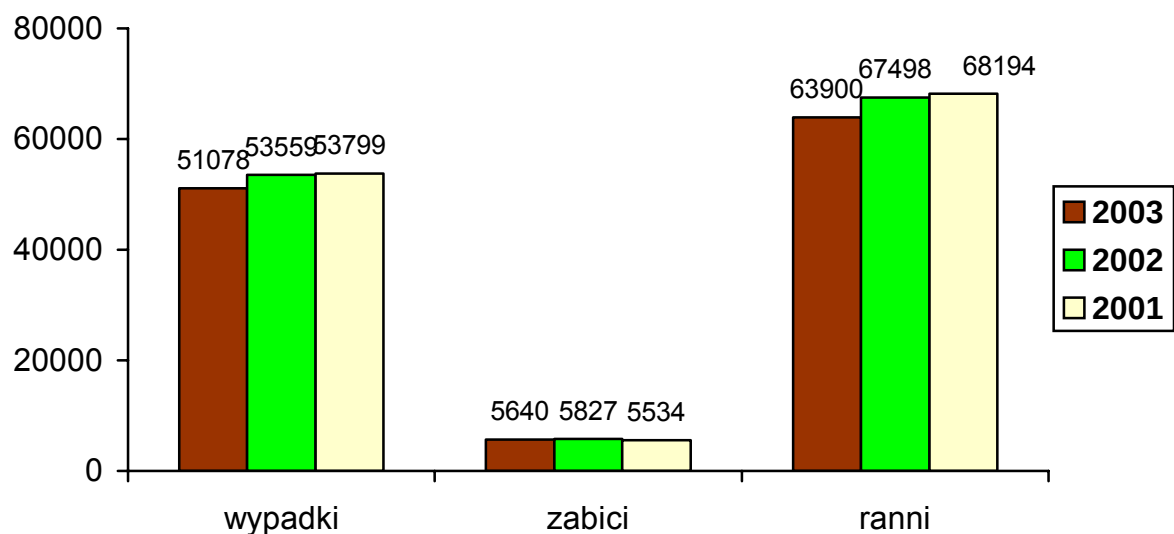
Pojazdy obce – wjazd do Polski w 2003 roku na poszczególnych odcinkach granicy państwowej

Odcinek granicy z:	Samochody osobowe	Sam. ciężarowe	Autobusy
Federacją Rosyjską	185.559	32.454	6.149
Republiką Litewską	219.145	280.039	12.649
Republiką Białoruś	1.044.254	189.384	20.296
Ukrainą	1.168.216	107.903	28.153
Republiką Słowacką	554.347	90.172	9.752
Republiką Czeską	2.942.847	233.607	20.187
Niemcami	7.404.013	572.436	36.492
morski	37.301	31.355	1.305
Ogółem	13.556.296	1.537.350	134.483

II.2 Wypadki drogowe i ich skutki w 2003 roku.

W 2003 roku odnotowano **51.078** wypadków drogowych. W porównaniu z rokiem 2001 kiedy to wydarzyło się **53.799** wypadków liczba ta spadła o **2.721** (-5,1%), a w porównaniu z 2002 rokiem, w którym zanotowaliśmy **53.559** wypadków, liczba ta zmniejszyła się o **2481** (-4,6%). Zmniejszyła się również liczba osób, które zostały ranne w tych wypadkach z **68.194** w 2001 roku (- 6,3%) i **67.498** w 2002 roku do **63.900** w roku 2003 (- 5,3 %). W wyniku wypadków drogowych w 2003 roku **5.640** osób poniosło śmierć. W porównaniu z rokiem 2001 nastąpił wzrost o **106** osób (+1,9%), a w stosunku do 2002 spadek o **187** (-3,2%).

W 2003 roku do jednostek Policji zgłoszono **367.700** kolizji drogowych. Z każdym rokiem liczba tych zdarzeń systematycznie rośnie. W porównaniu do roku 2001, kiedy zanotowano 342.408 kolizji, nastąpił wzrost o 25.292 (+7,4%), natomiast w porównaniu do 2002 roku, w którym było 358.807 kolizji, liczba wzrosła o 8.893 (+2,5%).

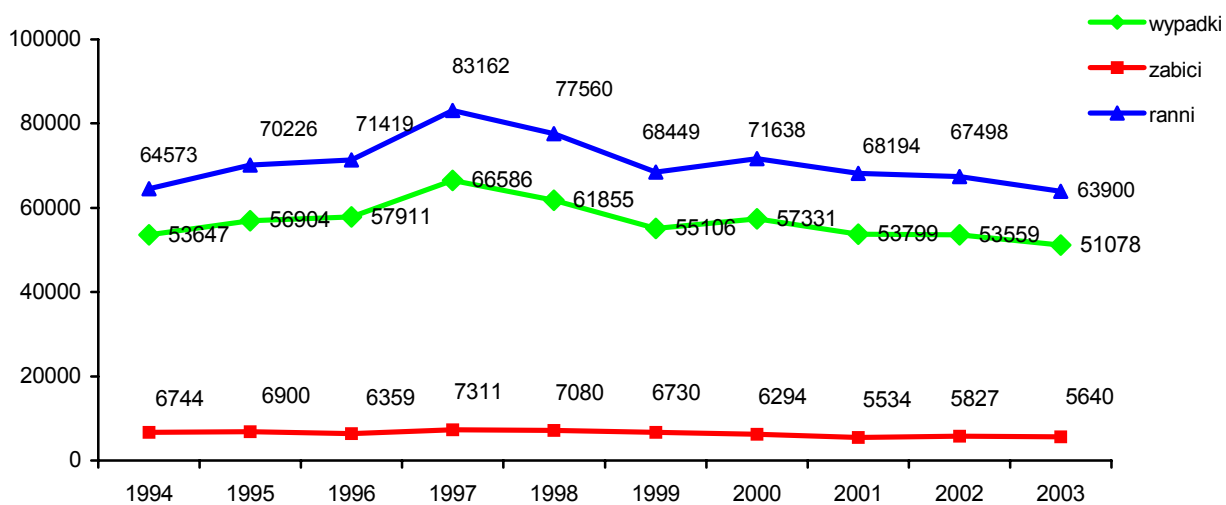

W ostatnim dziesięcioleciu najwięcej wypadków drogowych odnotowano w 1997 roku, w tym samym roku stwierdzono też największy wzrost liczby osób zabitych i rannych w wypadkach drogowych. W latach 1998 – 1999 obserwowane było zmniejszanie się liczby wypadków drogowych oraz ich ofiar. W roku 2000 tendencja spadkowa uległa zahamowaniu, ale w 2001 roku nastąpił ponowny spadek, tak też było w 2003.

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w latach 1994 – 2003

Lata	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	1994=100%	Ogółem	1994=100%	Ogółem	1994=100%
1994	53 647	100	6 744	100	64 573	100
1995	56 904	106,1	6 900	102,3	70 226	108,8
1996	57 911	107,9	6 359	94,3	71 419	110,6
1997	66 586	124,1	7 311	108,4	83 162	128,8
1998	61 855	115,3	7 080	105,0	77 560	120,1
1999	55 106	102,7	6 730	99,8	68 449	106,0
2000	57 331	106,9	6 294	93,3	71 638	110,9
2001	53 799	100,3	5 534	82,1	68 194	105,6
2002	53 559	99,8	5 827	86,4	67 498	104,5
2003	51 078	95,2	5 640	83,6	63 900	98,9

Tendencje występujące w latach 1994 – 2003 obrazuje poniższy wykres

W rozbiciu na poszczególne województwa stan bezpieczeństwa przedstawiał się następująco:

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w województwach w 2003 r.

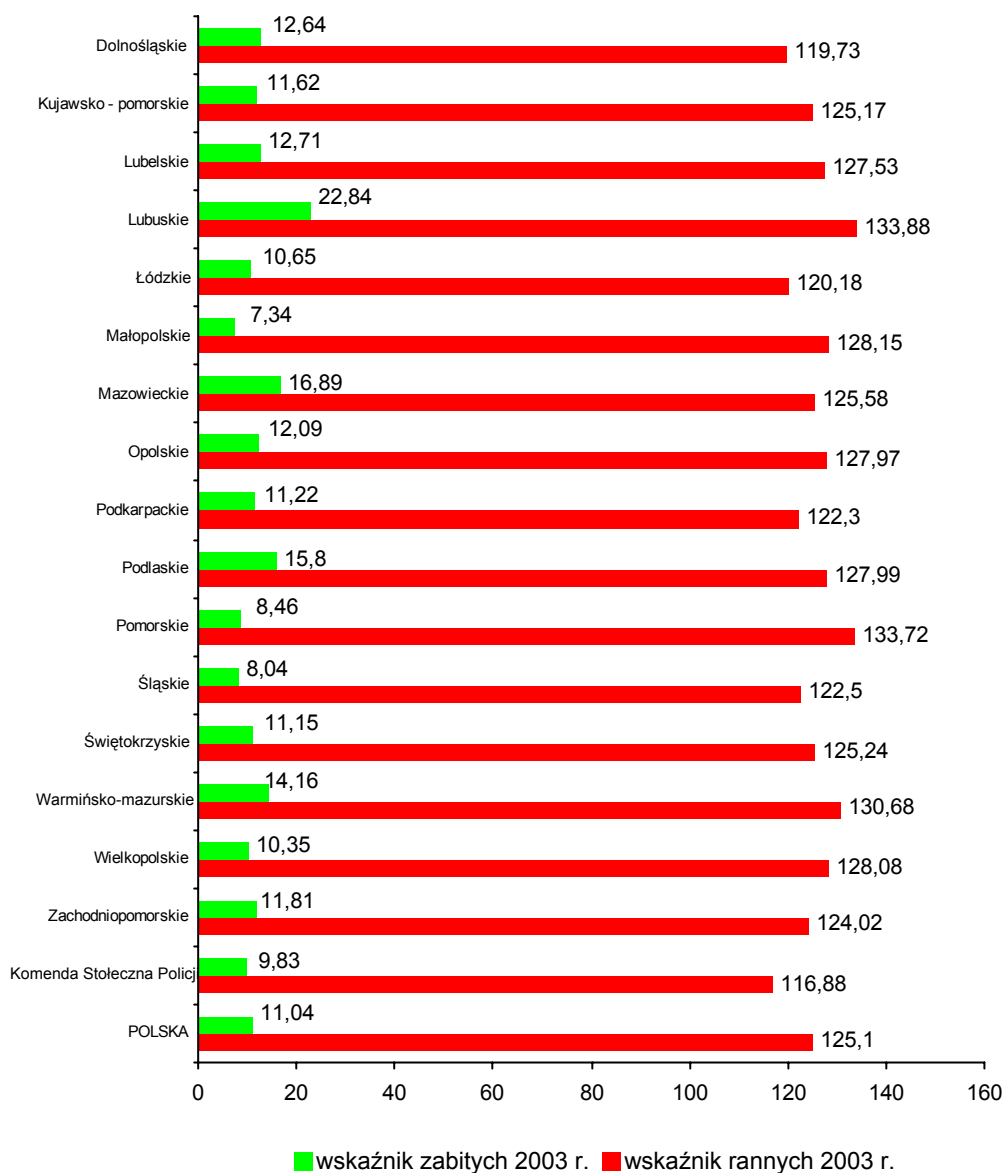
Województwa	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
POLSKA	51. 078	100,0	5. 640	100,0	63. 900	100,0
Dolnośląskie	2. 960	5,8	374	6,6	3. 544	5,5
Kujawsko – pomorskie	2. 495	4,9	290	5,1	3. 123	4,9
Lubelskie	2. 644	5,2	336	6,0	3. 372	5,3
Lubuskie	788	1,5	180	3,2	1.055	1,7
Łódzkie	4.628	9,1	493	8,7	5.562	8,7
Małopolskie	4.973	9,7	365	6,5	6.373	10,0
Mazowieckie	3.346	6,6	565	10,0	4.202	6,6
Opolskie	1.348	2,6	163	2,9	1.725	2,7
Podkarpackie	2.229	4,4	250	4,4	2.726	4,3
Podlaskie	1.361	2,7	215	3,8	1.742	2,7
Pomorskie	3.262	6,4	276	4,9	4.362	6,8
Śląskie	6.379	12,5	513	9,1	7.814	12,2
Świętokrzyskie	2.171	4,3	242	4,3	2.719	4,3

Warmińsko-mazurskie	1.907	3,7	270	4,9	2.492	3,9
Wielkopolskie	5.071	9,9	525	9,3	6.495	10,2
Zachodniopomorskie	2.057	4,0	243	4,3	2.551	4,0
Komenda Stołeczna Policji	3.459	6,8	340	6,0	4.043	6,3

Niemniej jednak mając na uwadze różnice pomiędzy poszczególnymi województwami zarówno w liczbie mieszkańców, powierzchni itp., należałoby określić wskaźnik zabitych i rannych na 100 wypadków drogowych. To pozwoli dokonać oceny i porównania stanu bezpieczeństwa w poszczególnych województwach.

W roku 2003 wskaźniki te przedstawiały się następująco:

	Wypadki	Zabici	Ranni	Wskaźnik zabitych na 100 wypadków	Wskaźnik rannych na 100 wypadków
Dolnośląskie	2.960	374	3.544	12,64	119,73
Kujawsko - pomorskie	2.495	290	3.123	11,62	125,17
Lubelskie	2.644	336	3.372	12,71	127,53
Lubuskie	788	180	1.055	22,84	133,88
Łódzkie	4.628	493	5.562	10,65	120,18
Małopolskie	4.973	365	6.373	7,34	128,15
Mazowieckie	3.346	565	4.202	16,89	125,58
Opolskie	1.348	163	1.725	12,09	127,97
Podkarpackie	2.229	250	2.726	11,22	122,30
Podlaskie	1.361	215	1.742	15,80	127,99
Pomorskie	3.262	276	4.362	8,46	133,72
Śląskie	6.379	513	7.814	8,04	122,50
Świętokrzyskie	2.171	242	2.719	11,15	125,24
Warmińsko-mazurskie	1.907	270	2.492	14,16	130,68
Wielkopolskie	5.071	525	6.495	10,35	128,08
Zachodniopomorskie	2.057	243	2.551	11,81	124,02
KSP	3.459	340	4.043	9,83	116,88
POLSKA	51.078	5.640	63.900	11,04	125,10

Najwyższy wskaźnik zabitych na 100 wypadków drogowych odnotowano w województwie lubuskim, wyniósł on 22,84, tj. ponad dwukrotnie więcej niż wynosi wskaźnik dla kraju (11,04). Najniższy wskaźnik zabitych stwierdzono w województwie małopolskim, na 100 wypadków drogowych wyniósł on 7,34.

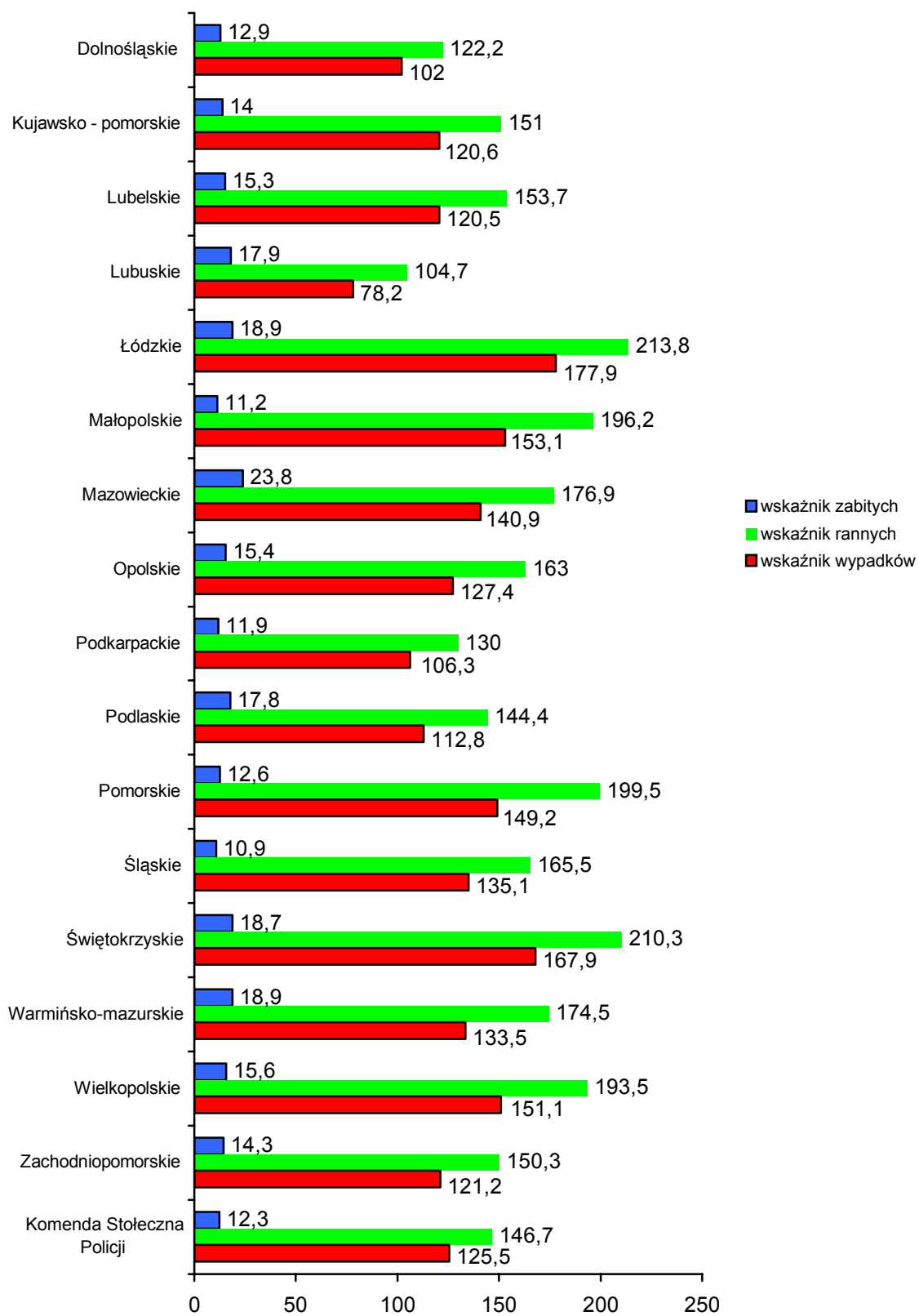
Natomiast wskaźniki stanu bezpieczeństwa w zależności od liczby mieszkańców są w 2003 roku następujące:

Województwo	Ludność	Wskaźnik wypad- ków na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik zabi- tych na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik ran- nych na 100.000 mieszkańców
Dolnośląskie	2.901.106	102,0	12,9	122,2
Kujawsko - pomorskie	2.068.441	120,6	14,0	151,0
Lubelskie	2.193.684	120,5	15,3	153,7
Lubuskie	1.007.965	78,2	17,9	104,7
Łódzkie	2.601.452	177,9	18,9	213,8
Małopolskie	3.247.900	153,1	11,2	196,2
Mazowieckie	2.374.839	140,9	23,8	176,9
Opolskie	1.057.994	127,4	15,4	163,0
Podkarpackie	2.096.567	106,3	11,9	130,0
Podlaskie	1.206.161	112,8	17,8	144,4
Pomorskie	2.186.004	149,2	12,6	199,5
Śląskie	4.722.559	135,1	10,9	165,5
Świętokrzyskie	1.293.234	167,9	18,7	210,3
Warmińsko-mazurskie	1.428.300	133,5	18,9	174,5
Wielkopolskie	3.356.458	151,1	15,6	193,5
Zachodniopomorskie	1.696.982	121,2	14,3	150,3
KSP Warszawa*	2.755.531	125,5	12,3	146,7
P o l s k a	38.195.177	133,7	14,8	167,3

*wskaźniki liczone dla m. Warszawy łącznie z podległymi KSP powiatami

Zauważyć należy, że wskaźniki są niższe od ubiegłorocznych (wypadki -138,6 zabici – 15,1 i ranni - 174,7).

Wypadki, zabici i ranni na 100.000 mieszkańców wg województw w 2003 r.

III. CZAS I MIEJSCE POWSTAWANIA WYPADKÓW DROGOWYCH

III.1 Czas powstawania wypadków drogowych w 2003 roku.

W 2003 r. najwięcej wypadków miało miejsce w październiku, lipcu i czerwcu. W październiku liczba wypadków drogowych wynosiła 9,7%, a w czerwcu i lipcu wynosiła 9,6% ogółu zdarzeń. Duża liczba wypadków w miesiącach letnich oraz jesiennych jest zjawiskiem obserwowanym od kilku lat. Niewątpliwie za jedną z przyczyn uznać można znacznie zwiększone natężenie ruchu w okresie wakacyjnym oraz pogorszenie się warunków atmosferycznych w okresie jesiennym. Natomiast najmniejszą liczbę wypadków zarejestrowano w lutym i marcu. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy uznać można fakt, że uczestnicy ruchu drogowego mają świadomość możliwości pojawienia się niekorzystnych warunków drogowych (oblodzenie, opady śniegu, itp.). Ponadto ciężka sytuacja panująca na drodze „wymusza” w pewien sposób zwiększenie uwagi i powoduje, że kierujący pojazdami zachowują się bardziej ostrożnie.

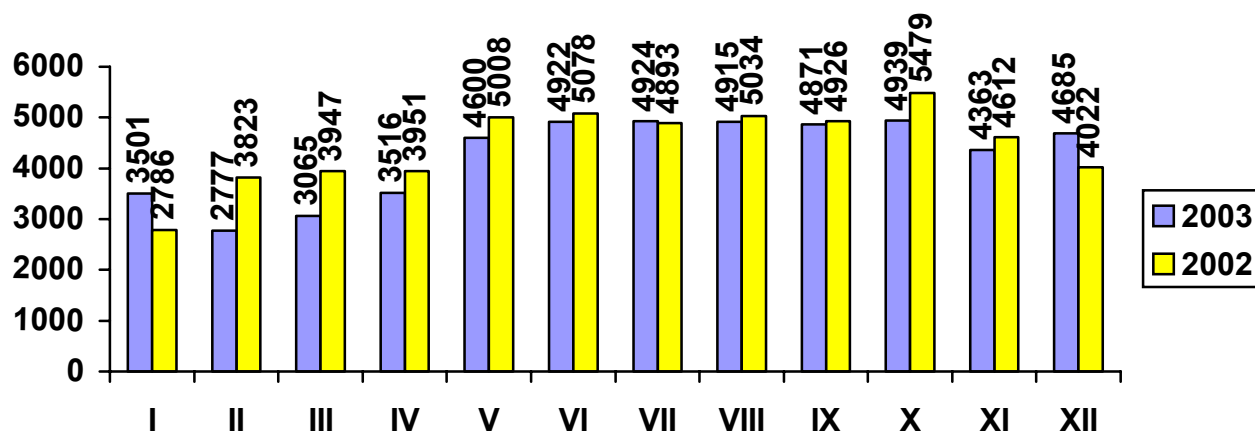
Wypadki drogowe i ich skutki w rozbiciu na poszczególne miesiące w porównaniu z rokiem 2002.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Styczeń	3.501	2.786	383	310	4.334	3.421
Luty	2.777	3.823	246	433	3.502	4.711
Marzec	3.065	3.947	349	432	3.865	4.924
Kwiecień	3.516	3.951	360	396	4.426	5.052
Maj	4.600	5.008	415	467	5.750	6.385
Czerwiec	4.922	5.078	483	491	6.227	6.572
Lipiec	4.924	4.893	564	517	6.435	6.468
Sierpień	4.915	5.034	555	561	6.419	6.679
Wrzesień	4.871	4.926	573	516	5.996	6.202
Październik	4.939	5.479	625	662	6.028	6.696
Listopad	4.363	4.612	541	554	5.295	5.551
Grudzień	4.685	4.022	546	488	5.623	4.837

Tendencja wypadków w 2003 roku.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2003	2002=100%	2003	2002=100%	2003	2002=100%
Styczeń	3.501	125,7	383	123,5	4.334	126,7
Luty	2.777	72,6	246	56,8	3.502	74,3
Marzec	3.065	77,6	349	80,8	3.865	78,5
Kwiecień	3.516	89,0	360	90,9	4.426	87,6
Maj	4.600	91,8	415	88,9	5.750	90,0
Czerwiec	4.922	96,9	483	98,4	6.227	94,7
Lipiec	4.924	100,6	564	109,1	6.435	99,5
Sierpień	4.915	97,6	555	98,9	6.419	96,1
Wrzesień	4.871	98,9	573	111,0	5.996	96,7
Październik	4.939	90,1	625	94,4	6.028	90,0
Listopad	4.363	94,6	541	97,6	5.295	95,4
Grudzień	4.685	116,5	546	111,9	5.623	116,2

Wypadki drogowe wg. miesięcy w latach 2003 i 2002

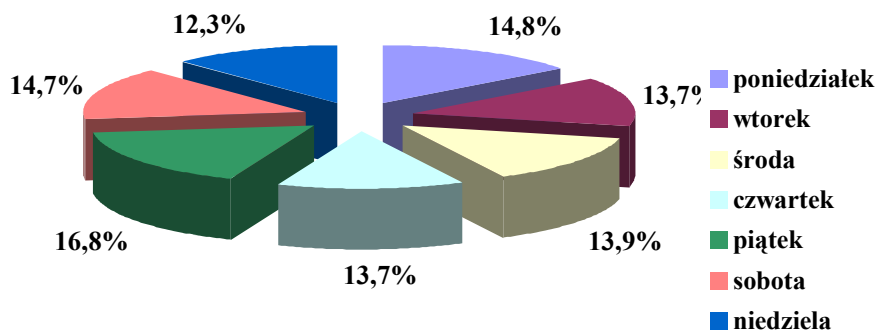

Dokonując podziału wypadków drogowych na poszczególne dni tygodnia, najwięcej zdarzeń oraz największą liczbę osób zabitych i rannych odnotowano pod koniec tygodnia, tj. w piątki (16,8% ogółu) i soboty (14,7% ogółu) oraz w poniedziałki (14,8% ogółu). Zastanawiającym natomiast jest fakt, że niedziele – które są dniami wzmożonego ruchu związanego z powrotami z weekendowego wypoczynku – to dni, w których odnotowano najmniej wypadków drogowych (12,3 % ogółu). Przyczyną tego stanu może być zmniejszenie się ruchu na obszarach zabudowanych (gdzie zanotowano 72,3% wszystkich wypadków) i przeniesieniu go poza ten obszar, zwłaszcza w godzinach popołudniowych i wczesno - wieczornych. To z kolei powoduje tak duże zagęszczenie pojazdów, że dochodzi do znacznego uspokojenia ruchu.

Wypadki drogowe i ich skutki według dni tygodnia w 2003 r.

Dni tygodnia	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	51.078	100,0	5.640	100,0	63.900	100,0
Poniedziałek	7.574	14,8	790	14,0	9.138	14,3
Wtorek	6.985	13,7	693	12,3	8.443	13,2
Środa	7.104	13,9	707	12,5	8.601	13,5
Czwartek	7.014	13,7	690	12,2	8.408	13,2
Piątek	8.574	16,8	961	17,0	10.421	16,3
Sobota	7.529	14,7	919	16,3	9.883	15,5
Niedziela	6.298	12,3	880	15,6	9.006	14,1

Wypadki drogowe wg. dni tygodnia w 2003 roku

Zarówno w 2003 jak i w latach poprzednich największe nasilenie wypadków wystąpiło w godzinach 16 – 19, a szczególnie między godz. 16 a 18, czyli w okresie bardzo dużego natężenia ruchu w związku z powrotami z pracy. W godzinach 16 – 19 najwięcej osób zostało rannych, natomiast najwięcej osób zginęło w przedziale czasowym między godzinami 17 i 21. Najmniej wypadków odnotowano w godzinach 24 – 5, w tym czasie również najmniej osób zostało rannych oraz poniosło śmierć.

Wypadki drogowe i ich skutki według godzin w 2003 r.

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	51.078	100,0	5.640	100,0	63.900	100,0
1-1.59	856	1,7	200	3,5	1.226	1,9
2-2.59	476	0,9	109	1,9	663	1,0
3-3.59	477	0,9	117	2,1	705	1,1
4-4.59	494	1,0	118	2,1	712	1,1
5-5.59	769	1,5	163	2,9	1.077	1,7
6-6.59	1.497	2,9	214	3,8	1.918	3,0
7-7.59	2.033	4,0	171	3,0	2.642	4,1
8-8.59	2.049	4,0	171	3,0	2.610	4,1
9-9.59	2.241	4,4	208	3,7	2.759	4,3
10-10.59	2.502	4,9	201	3,6	3.212	5,0
11-11.59	2.701	5,3	172	3,0	3.354	5,2
12-12.59	2.849	5,6	236	4,2	3.614	5,7
13-13.59	3.030	5,9	217	3,8	3.773	5,9
14-14.59	3.303	6,5	266	4,7	4.177	6,5

15-15.59	3.328	6,5	259	4,6	4.188	6,6
16-16.59	3.778	7,4	311	5,5	4.641	7,3
17-17.59	3.894	7,6	400	7,1	4.703	7,4
18-18.59	3.789	7,4	400	7,1	4.490	7,0
19-19.59	3.226	6,3	404	7,2	3.843	6,0
20-20.59	2.549	5,0	374	6,6	3.046	4,8
21-21.59	2.180	4,3	346	6,1	2.650	4,1
22-22.59	1.638	3,2	303	5,4	2.033	3,2
23-23.59	1.056	2,1	196	3,5	1.381	2,2
24-24.59	363	0,7	84	1,5	483	0,8

Na występowanie wypadków drogowych wpływ mają także warunki atmosferyczne oraz oświetlenie, przy czym ten ostatni czynnik jest uzależniony od pory dnia i pory roku.

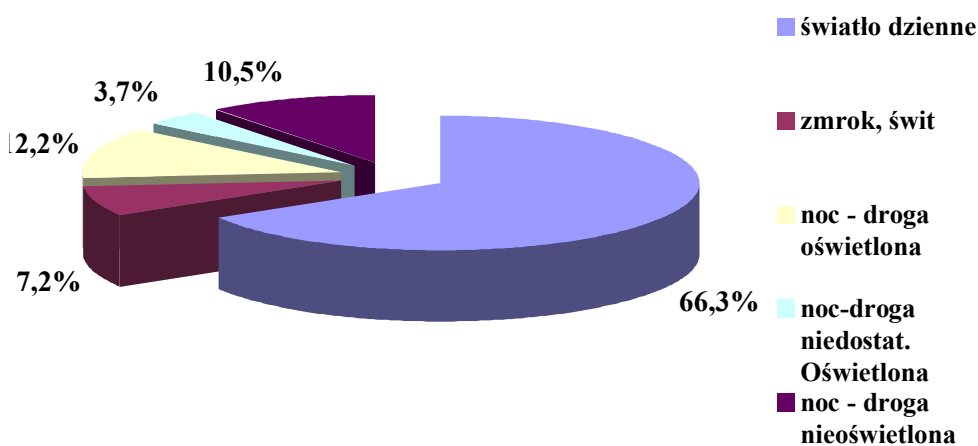
Podobnie jak w roku 2002 najczęściej, bo 34.990, tj.68.5% wypadków, wydarzyło się przy dobrych warunkach atmosferycznych. Tłumaczyć można to tym, że takie warunki atmosferyczne powodują obniżenie uwagi uczestników ruchu, skłaniają np. do rozwijania większej prędkości przez kierujących pojazdami oraz niezachowania należytej ostrożności podczas wykonywania manewrów.

Wpływ warunków atmosferycznych na stan bezpieczeństwa w 2003 r.

Warunki atmosferyczne		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dobre warunki atmosferyczne		34.990	68,5	3.792	67,2	43.165	67,5
Oślepiające słońce		611	1,2	47	0,8	759	1,2
Silny wiatr		253	0,5	33	0,6	327	0,5
Pochmurno		7.872	15,4	879	15,6	10.013	15,7
Opady:	deszczu	5.212	10,2	640	11,3	6.709	10,5
	śniegu, gradu	1.544	3,0	154	2,7	2.114	3,3
Mgła, dym		596	1,2	95	1,7	814	1,3

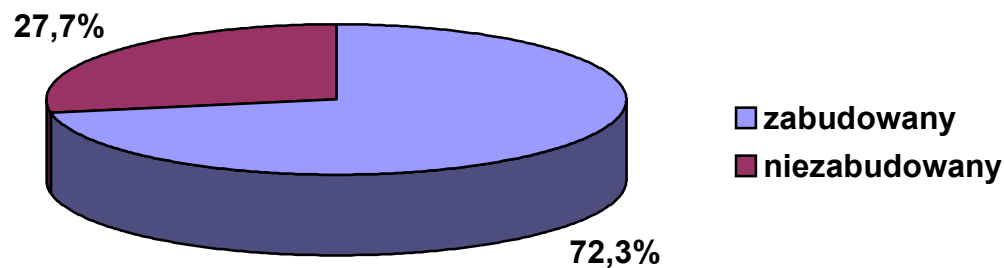
Wypadki drogowe i ich skutki w poszczególnych porach doby w 2003 r.

Oświetlenie		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
W ciągu dnia		33.875	66,3	2.784	49,4	42.900	67,1
W okresie zmroku, świtu		3.660	7,2	518	9,2	4.553	7,1
W warunkach nocnych, w tym:	na drogach oświetlonych	6.248	12,2	578	10,2	7.706	12,1
	na drogach niedostatecznie oświetlonych	1.914	3,7	289	5,1	2.165	3,4
	na drogach nie oświetlonych	5.381	10,5	1.471	26,1	6.576	10,3

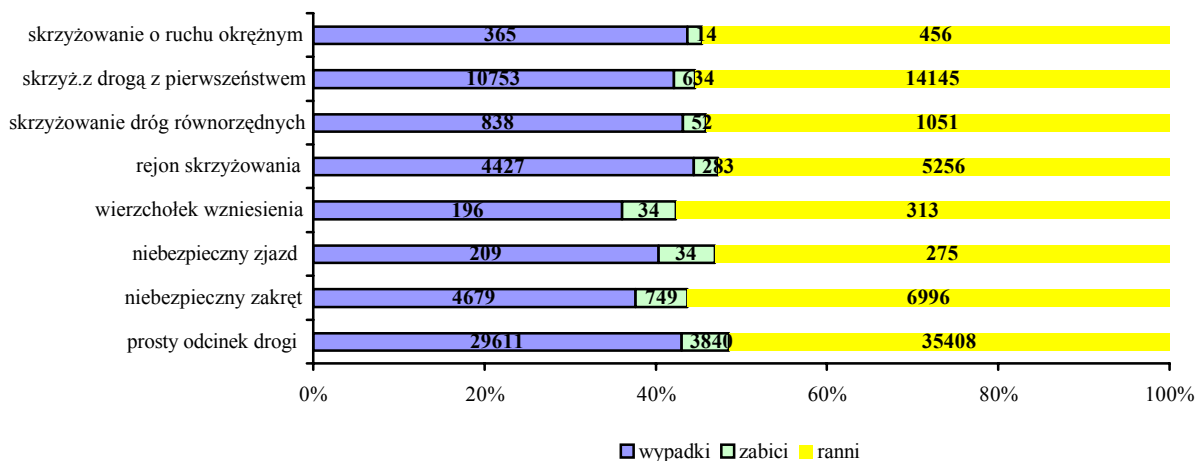

III.2 Miejsca powstawania wypadków drogowych

W 2003 roku zdecydowana większość wypadków, czyli 36.912 wydarzyło się na obszarze zabudowanym, zginęły w nich 2.654 osoby, a 44.147 zostało rannych. Poza obszarem zabudowanym zaistniało 14.166 wypadków. W ich wyniku zginęły 2.954 osoby, a rany odniosło 19.753 uczestników ruchu. Procentowo podział wypadków ze względu na rodzaj obszaru występowania przedstawia się następująco:

Na prostym odcinku drogi miało miejsce 58% wypadków (29.611), śmierć w nich poniosło 3.840 osób, czyli 68,1% wszystkich zabitych, a rannych zostało 35.408 uczestników ruchu, co odpowiada 55,4% ogółu. Kolejnym szczególnie niebezpiecznym miejscem są skrzyżowania z drogą z pierwszeństwem przejazdu, na ich obszarze miały miejsce 10.753 wypadki (21,1% ogółu), śmierć w nich poniosły 634 osoby (11,2%), a obrażenia ciała odniosło 14.145 osób (22,1%).

Miejsce powstawania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
prosty odcinek drogi.		29.611	58,0	3.840	68,1	35.408	55,4
niebezpieczny zakręt		4.679	9,2	749	13,3	6.996	10,9
niebezpieczny zjazd		209	0,4	34	0,6	275	0,4
wierzchołek wzniesienia		196	0,4	34	0,6	313	0,5
rejon skrzyżowania		4.427	8,7	283	5,0	5.256	8,2
skrzyżowanie	dróg równorzędnych	838	1,6	52	0,9	1.051	1,6
	z drogą z pierwszeństwem	10.753	21,1	634	11,2	14.145	22,1
	o ruchu okrężnym	365	0,7	14	0,2	456	0,7

W innych charakterystycznych miejscach występowania wypadków najczęściej, czyli 10,9% zanotowano na przejściach dla pieszych, 4,3% na poboczu a 2,6% przy wyjeździe z posesji.

Wybrane charakterystyczne miejsca występowania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia		wypadki		Zabici		ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
przejście dla pieszych		5.549	10,9	319	5,7	5.708	8,9
przystanek komunikacji publicznej		612	1,2	37	0,7	656	1,0
przejazd tramwajowy		58	0,1	1	-	74	0,1
torowisko tramwajowe – wydzielone		106	0,2	17	0,3	159	0,2
torowisko tramwajowe - w jezdni		101	0,2	3	0,1	163	0,3
przejazd kolejowy – strzeżony		46	0,1	5	0,1	56	0,1
przejazd kolejowy - nie strzeżony		117	0,2	53	0,9	120	0,2
most, wiadukt, estakada		309	0,6	36	0,6	404	0,6
chodnik, droga dla pieszych, rowerzystów		668	1,3	25	0,4	740	1,2
pobocze		2.213	4,3	350	6,2	3.099	4,9
pas dzielący jezdnię		103	0,2	16	0,3	155	0,2
przełączka na drogach dwu jezdniowych		106	0,2	9	0,2	141	0,2
wyjazd z posesji		1.325	2,6	60	1,1	1.596	2,5

W 2003 roku zdecydowana większość wypadków miała miejsce na drogach jednojezdniowych, dwukierunkowych – zdarzeń tych było 42.888, co stanowi 84% wszystkich wypadków, zginęło w nich 4.997 osób, a 53.818 zostało rannych. W stosunku do wszystkich poszkodowanych w wypadkach drogowych stanowi to odpowiednio 88,6% ogółu zabitych i 84,2% ogółu rannych.

Wypadki drogowe według rodzaju drogi.

Rodzaj drogi		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Autostrada		219	0,4	37	0,7	353	0,6
Droga ekspresowa		116	0,2	21	0,4	170	0,3
O dwóch jezdniach jednokierunkowych		6.560	12,8	534	9,5	8.114	12,7
Droga	jednokierunkowa	1.295	2,5	51	0,9	1.445	2,3
	Dwukierunkowa, jednojezdniowa	42.888	84,0	4.997	88,6	53.818	84,2

Koncentracja większości wypadków na prostych odcinkach dróg jednojezdniowych - dwukierunkowych oraz powiązanie tego z najczęstszymi przyczynami wypadków powodowanych przez kierujących (niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe wykonywanie manewrów) świadczy o niedostosowaniu polskiej infrastruktury drogowej do wzrastającego natężenia ruchu. Brak postępu w tej dziedzinie może być jednym z istotniejszych czynników wpływających na utrzymywanie się niskiego stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Polsce.

III.3 Wypadki drogowe na drogach krajowych.

W Polsce długość dróg krajowych wynosi około 18 tys. km. Na drogach tych panuje duże obciążenie ruchem. Spośród dróg największe obciążenie notuje się na drodze nr 1, a następnie drogach: nr 2, nr 4, nr 7, nr 8. Wiąże się to również z największą liczbą wypadków na tych drogach.

Stan bezpieczeństwa na drogach krajowych.

Nr drogi	2003 rok			2002 rok		
	Wypadki	Zabici	Ranni	Wypadki	Zabici	Ranni
K 1 + A 1	831	168	1177	837	163	1158
K 2 + A 2	569	134	777	661	166	867
K 3	287	55	418	300	84	432
K 4 + A 4	597	109	883	674	114	962
K 5	468	50	657	453	62	636
K 6	283	41	383	326	36	408
K 7	821	185	1196	877	162	1337
K 8	626	146	841	688	165	963
K 9	174	30	212	231	53	304
K 10	271	54	380	267	57	412
K 11	532	77	759	535	51	799

IV. Rodzaje wypadków drogowych

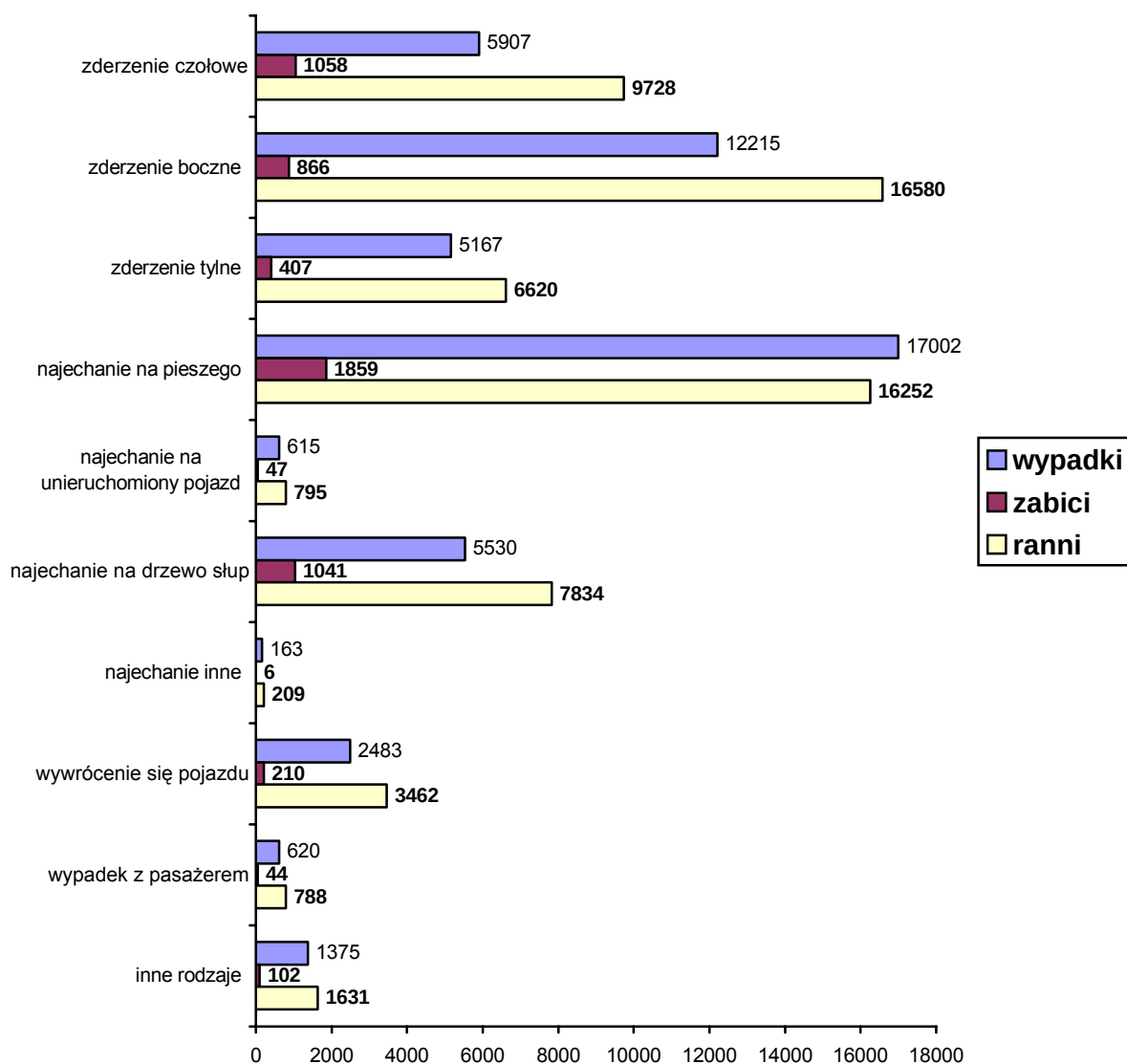
Spośród wszystkich rodzajów wypadków drogowych, na pierwsze miejsce wysuwają się zdarzenia, które zakwalifikować można do kategorii „*zderzenie się pojazdów w ruchu*”. W 2003 roku wypadków takich było 23.287 co stanowiło 45,6% ogółu. W zdarzeniach tych śmierć poniosło 2.331 osób (41,4% wszystkich zabitych), a rannych zostało 32.928 osób (51,5% ogółu rannych).

Następnym, najczęściej występującym rodzajem wypadku, było „*najechanie na pieszego*”. Takich zdarzeń w 2003 roku było 17.002 (33,3%), w ich wyniku zginęło 1.859 osób (33,0%), a 16.252 zostały ranne (25,4%).

Rodzaje wypadków drogowych.

Rodzaj zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	100%	Ogółem	100%	Ogółem	100%
Zderzenie się w pojazdów ruchu	czołowe	5.907	11,6	1.058	18,8	9.728	15,2
	boczne	12.215	23,9	866	15,4	16.580	25,9
	tylne	5.167	10,1	407	7,2	6.620	10,4
najechanie	na pieszego	17.002	33,3	1.859	33,0	16.252	25,4
	na unieruchomiony pojazd	615	1,2	47	0,8	795	1,2
	na drzewo słup	5.530	10,8	1.041	18,5	7.834	12,3
	na zaporę kolejową	4	-	0	-	4	-
	na dziurę, wybój garb	57	0,1	3	0,1	66	0,1
	na zwierzę	102	0,2	3	0,1	139	0,2
wywrócenie się pojazdu		2.483	4,9	210	3,7	3.462	5,4
wypadek z pasażerem		620	1,2	44	0,8	788	1,2
inne rodzaje		1.375	2,7	102	1,8	1.631	2,5

Rodzaje wypadków i ich ofiary w 2003 roku

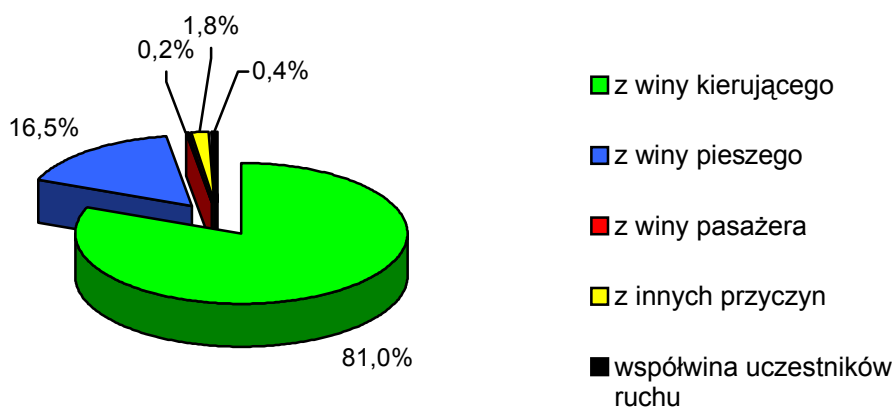

V. PRZYCZYNY I SPRAWCY WYPADKÓW

Wśród czynników mających decydujący wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego *człowiek – droga – pojazd*, jako czynnik sprawczy wypadków, na pierwsze miejsce zdecydowanie wysuwa się człowiek. To właśnie zachowanie się poszczególnych grup użytkowników dróg generalnie wpływa na powstawanie wypadków drogowych. Inne czynniki miały zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Przyczyny wypadków drogowych w 2003 roku.

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2003	2002= 100%	2003	2002= 100%	2003	2002= 100%
Z winy kierującego	41.380	96,1	4.382	98,0	54.845	95,1
Z winy pieszego	8.446	92,2	1.064	93,5	7.664	92,0
Z winy pasażera	126	101,6	8	61,5	129	111,2
Z innych przyczyn	913	93,8	149	97,4	1.055	91,3
współwina uczestników ruchu	213	93,8	37	69,8	207	95,8

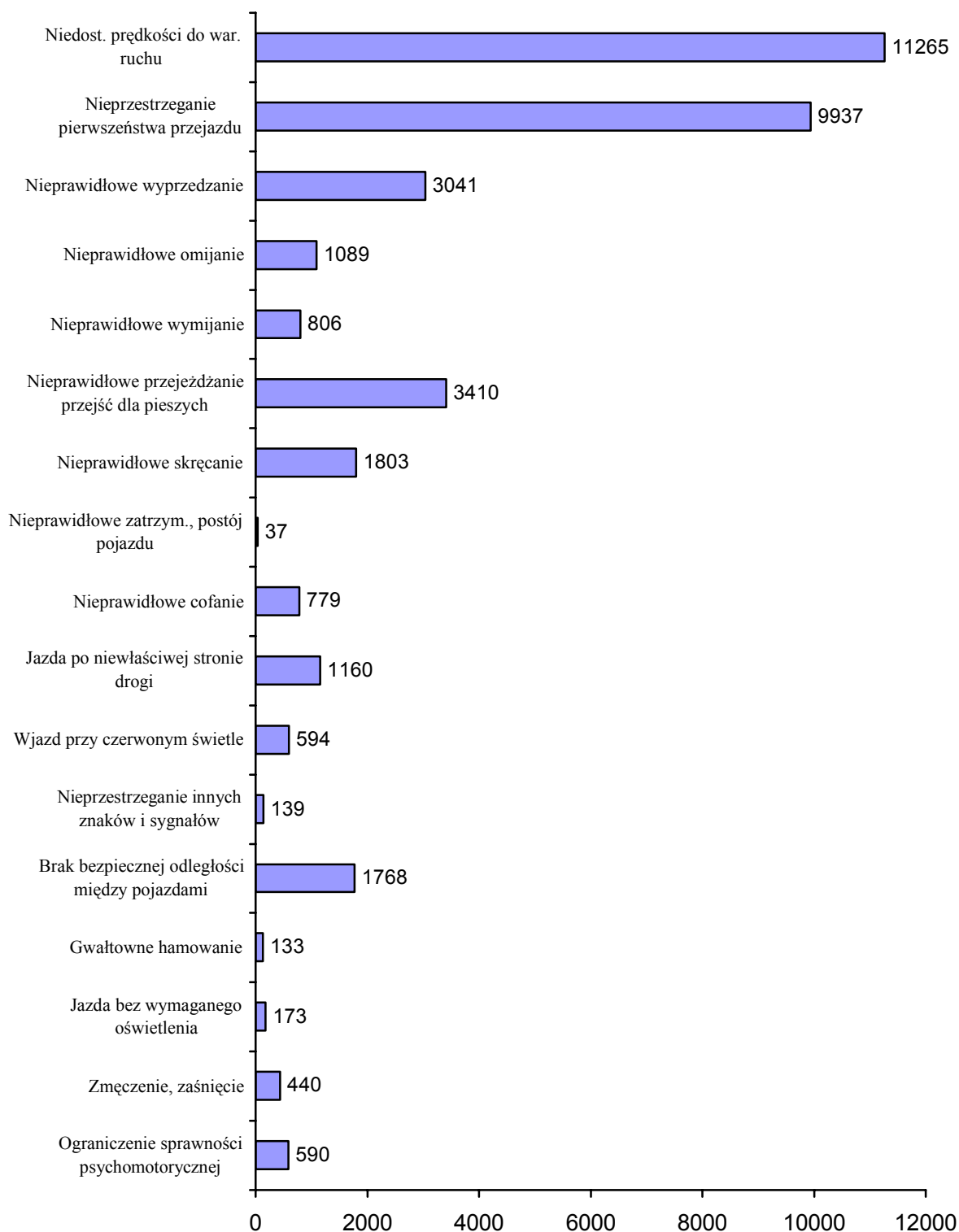
V.1 Wypadki z winy kierującego

W 2003 roku znaczącą większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami, byli oni sprawcami 41.380 wypadków (co daje 81% ogółu), w wyniku tych zdarzeń śmierć poniosły 4.382 osoby, a 54.845 zostało rannych. Głównymi przyczynami wypadków było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (11.265 wypadków), nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu (9.937 wypadków), a także nieprawidłowe wykonywanie takich manewrów jak: wyprzedzanie, omijanie, wymijanie (4.936 wypadków).

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących.

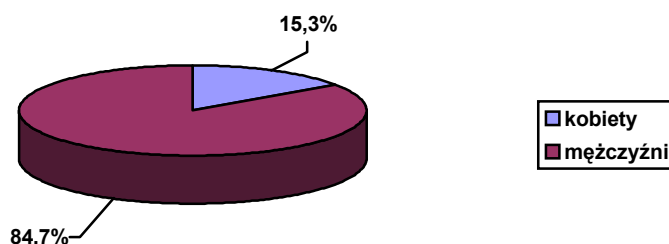
Wypadki z winy kierującego		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		11.265	27,3	1.650	37,8	16.407	30,0
Nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu		9.937	24,1	629	14,4	13.626	24,9
Nieprawidłowe wyprzedzanie		3.041	7,4	402	9,2	4.329	7,9
Nieprawidłowe	Omijanie	1.089	2,6	124	2,8	1.228	2,2
	Wymijanie	806	2,0	115	2,6	1.119	2,0
	przejeżdżanie przejść dla pieszych	3.410	8,3	177	4,1	3.527	6,5
	skręcanie	1.803	4,4	124	2,8	2.178	4,0
	zatrzymanie, postój pojazdu	37	0,1	2	-	51	0,1
	cofanie	779	1,9	18	0,4	805	1,5
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		1.160	2,8	236	5,4	1.668	3,1
Wjazd przy czerwonym świetle		594	1,4	26	0,6	807	1,5
Nieprzestrzeganie innych znaków i sygnałów		139	0,3	14	0,3	185	0,3
Brak bezpiecznej odległości między pojazdami		1.768	4,3	58	1,3	2.373	4,3
Gwałtowne hamowanie		133	0,3	6	0,1	173	0,3
Jazda bez wymaganego oświetlenia		173	0,4	46	1,1	172	0,3
Zmęczenie, zaśnięcie		440	1,1	98	2,2	656	1,2
Ograniczenie sprawności psychomotorycznej		590	1,4	56	1,3	772	1,4

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierowców

Analizując wiek i płeć kierowców, stwierdzić należy, iż najczęściej sprawcami wypadków w 2003 roku byli mężczyźni. Dokonując zróżnicowania za względu na płeć, dane przedstawiają się następująco: kierujący pojazdami - mężczyźni spowodowali 84,7%, natomiast kobiety 15,3% wypadków.

Płeć kierujących - sprawców wypadków w 2003 roku

Największa liczba sprawców wśród kierujących występuje w przedziale wiekowym 25 – 39 lat. Niemniej jednak, szczególną uwagę należałoby zwrócić na kierowców - sprawców wypadków w wieku 18 – 24 lata, czyli na grupę „młodych kierowców”. Niejednokrotnie cechuje ich brawura, a jednocześnie nie posiadają oni dużego doświadczenia w kierowaniu pojazdami. Problem ten występuje także w innych państwach europejskich i uznawany jest, obok przekraczania prędkości i jazdy po użyciu alkoholu lub narkotyków, za jeden z najpoważniejszych czynników oddziałujących na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tzw. „*young drivers problem*”.

Sprawcy wypadków – kierujący pojazdami wg. grup wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 ludności
0-6	105	0	105	2.658.343	0,39
7-14	998	29	1.031	4.032.532	2,47
15-17	1.176	100	1.606	1.814.549	6,48
18-24	9.107	972	13.206	4.586.290	19,86
25-39	13.510	1.597	18.324	7.911.717	17,07
40-59	10.510	1.175	13.776	10.707.765	9,80
60 i więcej	5.957	508	6.781	6.483.981	9,19

* dane wg stanu na dzień 30.06.2003 r.

W 2003 roku wśród ogółu sprawców - kierujących pojazdami, najliczniejszą grupę (72,6%) stanowili kierujący samochodami osobowymi. Byli oni sprawcami 30.028 wypadków drogowych, w których zginęło 3.116 osób, a 41.456 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki drogowe wg. pojazdu sprawcy

Pojazd sprawcy			Wypadki	Zabici	Ranni
Rower			3.992	364	3.785
Motorower			573	41	629
Motocykl			949	121	1.098
Samochód osobowy		z przyczepą	280	24	370
		bez przyczepy	29.531	3.074	40.820
		Taxi	217	18	266
Autobus	Komunikacji publicznej		367	19	519
	Inny		127	19	274
Samochód ciężarowy	do przewozu ładunków	z przyczepą	1.283	217	1.703
		bez przyczepy	3.015	335	3.967
	do przewozu osób		246	32	403
ciągnik rolniczy	z przyczepą		193	38	205
	bez przyczepy		137	23	157
pojazd wolnobieżny			24	1	26
Tramwaj			79	4	169
Trolejbus			6	0	8
pojazd zaprzęgowy			46	8	56
Pociąg			1	1	0
pojazd uprzywilejowany			61	2	128

Największe natężenie ruchu pojazdów odnotowywano w godzinach popołudniowych i wczesnym wieczorem. W 2003 roku najwięcej wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami wydarzyło się w godzinach 14.00 – 19.00 (14.280, co stanowi 34,5% wszystkich wypadków spowodowanych przez kierujących). W wyniku tych wypadków rannych zostało 18.595 osób (34%), a śmierć poniosło 1.254 (28,7%) uczestników ruchu.

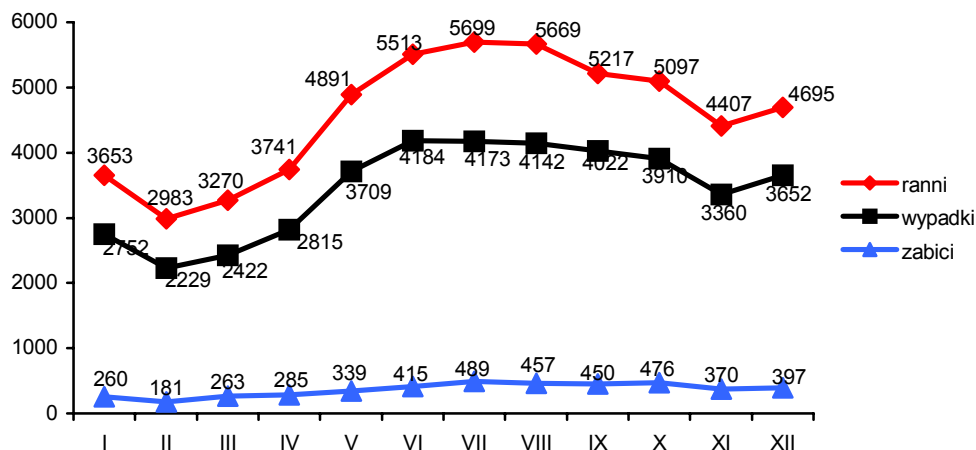
Wypadki spowodowane przez kierujących według godzin

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
0-0.59	311	0,8	66	1,5	445	0,8
1-1.59	709	1,7	156	3,6	1.109	2,0
2-2.59	412	1,0	93	2,1	602	1,1
3-3.59	414	1,0	96	2,2	653	1,2
4-4.59	441	1,1	106	2,4	664	1,2
5-5.59	681	1,6	139	3,2	996	1,8
6-6.59	1326	3,2	188	4,3	1.752	3,2
7-7.59	1769	4,3	155	3,5	2.381	4,3
8-8.59	1791	4,3	149	3,4	2.361	4,3
9-9.59	1957	4,7	180	4,1	2.483	4,5
10-10.59	2155	5,2	177	4,0	2.871	5,2
11-11.59	2232	5,4	147	3,4	2.861	5,2
12-12.59	2359	5,7	208	4,7	3.126	5,7
13-13.59	2449	5,9	189	4,3	3.184	5,8
14-14.59	2681	6,5	233	5,3	3.557	6,5
15-15.59	2681	6,5	231	5,3	3.547	6,5
16-16.59	2999	7,2	245	5,6	3.899	7,1
17-17.59	2999	7,2	275	6,3	3.890	7,1
18-18.59	2920	7,1	270	6,2	3.702	6,8
19-19.59	2456	5,9	255	5,8	3.177	5,8
20-20.59	1930	4,7	240	5,5	2.521	4,6
21-21.59	1620	3,9	235	5,4	2.172	4,0
22-22.59	1234	3,0	209	4,8	1.677	3,1
23-23.59	844	2,0	140	3,2	1.205	2,2

Kierujący pojazdami najczęściej powodowali wypadki drogowe w okresie od maja do października. W 2003 roku wydarzyło się w tych miesiącach 24.140 wypadków (58,4% spośród wszystkich spowodowanych przez kierujących). Najwięcej wypadków kierujący spowodowali w czerwcu – 4.184 (10,1% ogółu spowodowanych przez kierujących).

Wypadki spowodowane przez kierujących w zestawieniu miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	41.370	100,0	4.382	100,0	54.835	100,0
Styczeń	2.752	6,7	260	5,9	3.653	6,7
Luty	2.229	5,4	181	4,1	2.983	5,4
Marzec	2.422	5,9	263	6,0	3.270	6,0
Kwiecień	2.815	6,8	285	6,5	3.741	6,8
Maj	3.709	9,0	339	7,7	4.891	8,9
Czerwiec	4.184	10,1	415	9,5	5.513	10,1
Lipiec	4.173	10,1	489	11,2	5.699	10,4
Sierpień	4.142	10,0	457	10,4	5.669	10,3
Wrzesień	4.022	9,7	450	10,3	5.217	9,5
Październik	3.910	9,5	476	10,9	5.097	9,3
Listopad	3.360	8,1	370	8,4	4.407	8,0
Grudzień	3.652	8,8	397	9,1	4.695	8,6

Kierujący pojazdami, jako najliczniejsza grupa sprawców wypadków drogowych, miała zdecydowany wpływ na rozkład w czasie wszystkich wypadków, jakie miały miejsce w Polsce w 2003 roku. Zauważyć można, iż układ miesięczny wypadków spowodowanych przez kierujących jest w zasadzie identyczny jak ogółu wypadków.

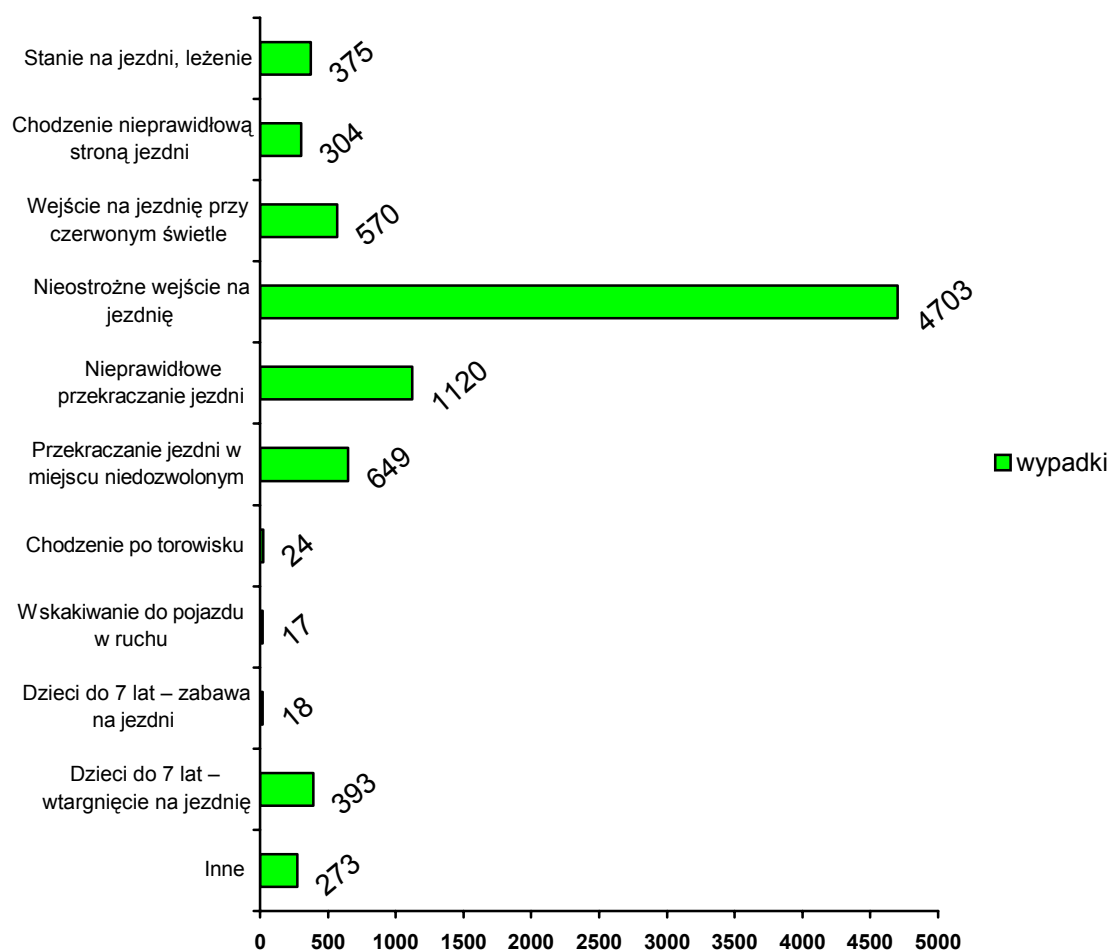
V.2 Wypadki z winy pieszego

Kolejną grupą sprawców wypadków drogowych są piesi. W 2003 roku spowodowali oni 8.446 zdarzeń w wyniku których śmierć poniosły 1.064 osoby, a rany odniosło 7.664 uczestników ruchu.

Najczęstszą przyczyną było: nieostrożne wejście na jezdnię – 4.703 wypadki, (tj. 55,7% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych), nieprawidłowe przekraczanie jezdni - 1.120 wypadków oraz przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym – 649 wypadków. W większości ofiarami śmiertelnymi w tego typu wypadkach byli właśnie piesi.

Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych.

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem		8.446	100,0	1.064	100,0	7.664	100,0
Stanie na jezdni, leżenie		375	4,4	177	16,6	204	2,7
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		304	3,6	77	7,2	243	3,2
Wejście na jezdnię przy czerwonym świetle		570	6,7	35	3,3	555	7,2
Nieostrożne wejście na jezdnię	Przed jadącym pojazdem	3.836	45,4	482	45,3	3.497	45,6
	Zza pojazdu, przeszkody	867	10,3	54	5,1	837	10,9
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni	Zatrzymywanie, cofanie	68	0,8	7	0,7	61	0,8
	Przebieganie	1.052	12,5	69	6,5	1.009	13,2
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		649	7,7	85	8,0	585	7,6
Chodzenie po torowisku		24	0,3	9	0,8	16	0,2
Wskakiwanie do pojazdu w ruchu		17	0,2	3	0,3	15	0,2
Dzieci do lat 7	zabawa na jezdni	18	0,2	1	0,1	18	0,2
	wtargnięcie na jezdnię	393	4,7	18	1,7	382	5,0
Inne		273	3,2	47	4,4	242	3,2

Zarówno w przypadku pieszych, jak i kierujących sprawców wypadków drogowych to mężczyźni głównie przyczyniali się do ich powstania. Statystycznie 66,5% wypadków spowodowanych przez pieszych było zawinionych przez mężczyzn. Piesze - kobiety spowodowały 33,5% wypadków.

Spośród grup wiekowych pieszych – sprawców wypadków, najwięcej wypadków 2.135, tj. 25,5% spowodowały osoby w wieku 40 – 59 lat. Zginęło w nich 410 osób, a 1.801 zostało rannych. Na uwagę zasługuje fakt, że w grupie najmłodszych 0 – 14 lat nastąpił spadek liczby wypadków.

Sprawcy wypadków – piesi w poszczególnych grupach wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 członków populacji
0-6	559	21	547	2.658.343	2,10
7-14	1633	43	1.620	4.032.532	4,04
15-17	421	16	422	1.814.549	2,32
18-24	816	69	788	4.586.290	1,78
25-39	1148	180	1.026	7.911.717	1,45
40-59	2135	410	1.801	10.707.765	1,99
60 i więcej	1656	315	1.384	6.483.981	2,55

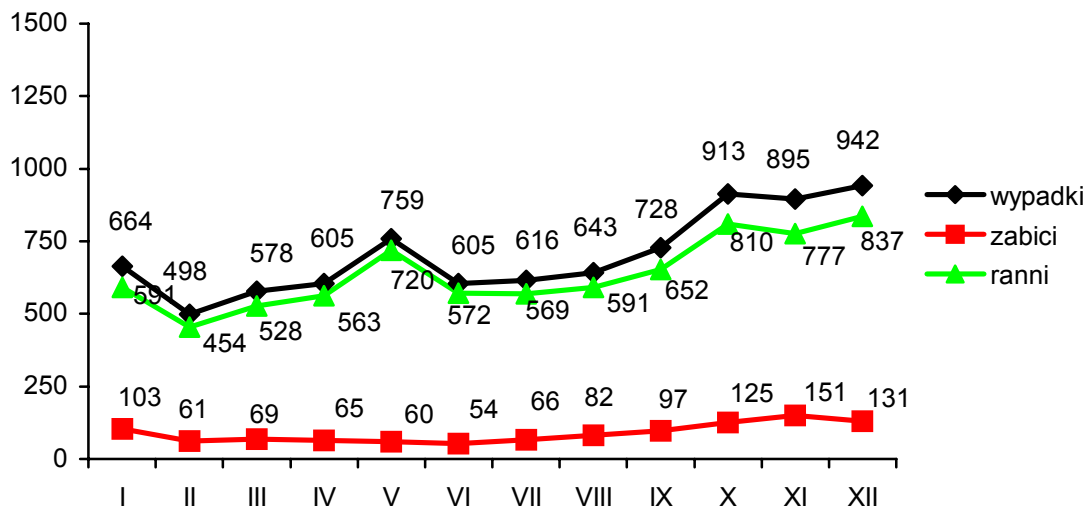
* dane wg stanu na dzień 30.06.2003r

Piesi uczestnicy ruchu najczęściej powodują wypadki w okresie jesienno - zimowym. W miesiącach: październik, listopad, grudzień spowodowali oni 2.750 wypadków drogowych (32,6%). Zginęło w nich 407 osób, a 2.424 zostały ranne. Jako jeden z czynników wpływających na taki rozkład wypadków uznać można znacznie pogorszone warunki atmosferyczne panujące w tym okresie, a zwłaszcza szybko zapadający zmierzch. Wtedy to piesi uczestnicy ruchu stają się gorzej widoczni, co w połączeniu z brakiem ostrożności (tak pieszych jak i kierujących) skutkuje wzrostem liczby wypadków w tym okresie.

Wypadki spowodowane przez pieszych w zestawieniu miesięcznym.

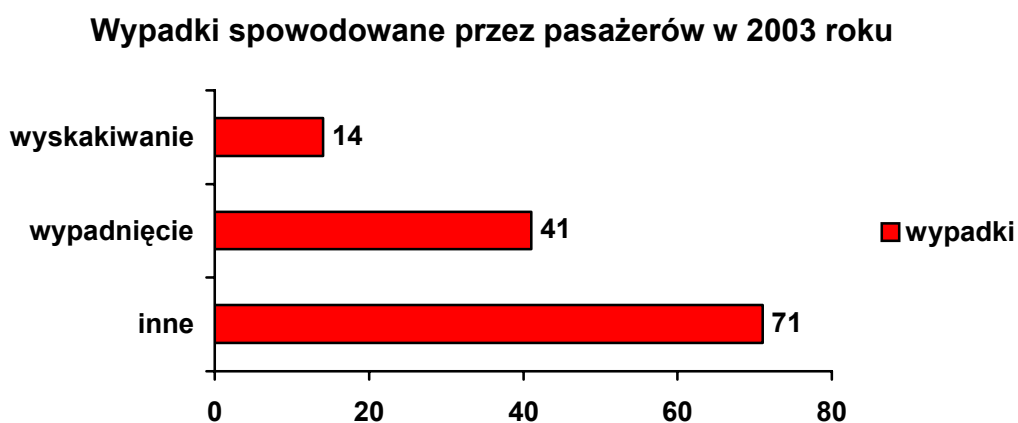
Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	8.446	100,0	1.064	100,0	7.664	100,0
Styczeń	664	7,9	103	9,7	591	7,7
Luty	498	5,9	61	5,7	454	5,9
Marzec	578	6,8	69	6,5	528	6,9
Kwiecień	605	7,2	65	6,1	563	7,3
Maj	759	9,0	60	5,6	720	9,4
Czerwiec	605	7,2	54	5,1	572	7,5
Lipiec	616	7,3	66	6,2	569	7,4
Sierpień	643	7,6	82	7,7	591	7,7
Wrzesień	728	8,6	97	9,1	652	8,5
Październik	913	10,8	125	11,7	810	10,6
Listopad	895	10,6	151	14,2	777	10,1
Grudzień	942	11,2	131	12,3	837	10,9

Sprawcy wypadków - piesi wg. miesięcy w 2003 r.

V.3 Wypadki z winy pasażera

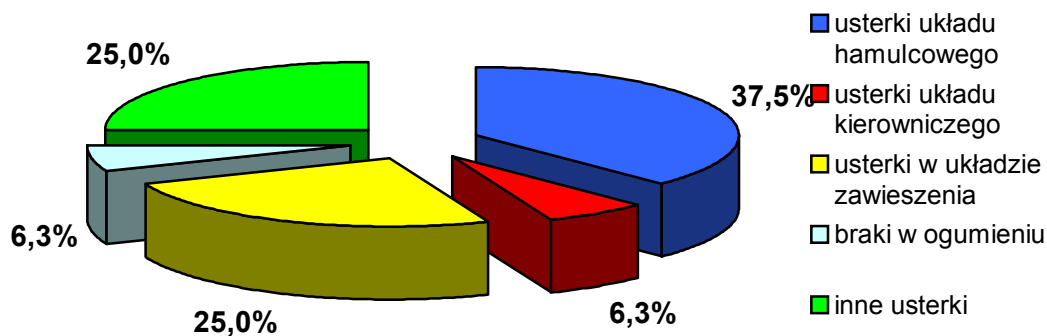
Najmniej liczną grupą sprawców wypadków są pasażerowie. Od stycznia do grudnia 2003 roku spowodowali oni 126 wypadków, pociągły one za sobą 8 ofiar śmiertelnych i rany odniesione przez 129 osób. Wśród kategoryzowanych rodzajów zdarzeń, najczęstszym jest: wypadnięcie pasażera z pojazdu, a główną przyczyną - nietrzeźwość.

V.4 Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Od kilku lat liczba wypadków, w których za główną przyczynę uznano zły stan techniczny pojazdów utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. W 2001 roku zaistniało 19 takich wypadków, w roku 2002 – 22, a 2003 roku – 16, w ich wyniku śmierć poniosły 1 osoba, a 22 odniosły obrażenia ciała.

Wypadki z powodu niesprawności technicznej w 2003 roku

Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Braki techniczne	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	16	100,0	1	100,0	22	100,0
usterki układu hamulcowego	6	37,5	-	-	6	27,3
usterki układu kierowniczego	1	6,3	-	-	1	4,5
usterki w układzie zawieszenia	4	25,0	1	100,0	7	31,8
braki w ogumieniu	1	6,3	-	-	2	9,1
inne usterki	4	25,0	-	-	6	27,3

Właściwy stan techniczny pojazdów, a zwłaszcza układów konstrukcyjnych mających zdecydowany wpływ na bezpieczeństwo, jest szczególnie ważny w przypadku pojazdów przewożących większą liczbę osób. Dlatego też, w okresie wakacyjnym, policja prowadzi wzmożone działania kontrolne, podczas których ujawnia ewentualne braki techniczne takich pojazdów.

V.5 Wypadki z innych przyczyn.

Na powstawanie wypadków drogowych wpływ mają także inne, poza wymienionymi powyżej, przyczyny. Ogólnie w 2003 roku wystąpiło 913 takich zdarzeń, śmierć w nich poniosło 149 osób, a rannych zostało 1.055 osób.

Inne przyczyny wypadków drogowych.

Przyczyna	Wypadki	Zabici	Ranni
Pożar pojazdu	5	3	4
Niezawiniona niesprawność techniczna pojazdu	138	9	201
Niewłaściwy stan drogi	53	2	71
Nieprawidłowa organizacja ruchu	12	1	11
Nieprawidłowo zabezpieczone roboty drogowe	8	0	8
Nieprawidłowo działająca sygnalizacja świetlna	2	0	2
Nieprawidłowo działająca zaporą, roгатka	3	1	2
Przedmioty, zwierzęta na drodze	166	7	209
Nagle zasłabnięcie kierującego	53	16	50
Oślepienie przez inny pojazd	1	0	2
Przyczyny nieustalone	472	110	495

VI. Ofiary wypadków drogowych i bezpieczeństwo pieszych.

VI.1 Ofiary wypadków drogowych.

W 2003 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 69.540 osób, w tym 5.640 poniosło śmierć (8,1%), a 63.900 zostało rannych (91,9%).

W porównaniu do 2002 roku jest to mniej ofiar o 3.785, w tym spadek liczby ofiar śmiertelnych o 187 i spadek liczby osób rannych o 3.598.

Najczęściej uczestnicy ruchu drogowego ponosili śmierć w wypadkach drogowych, które wydarzyły się poza obszarem zabudowanym. Prawie w co piątym takim zdarzeniu ginął człowiek, podczas gdy na obszarze zabudowanym w co czternastym. W 2002 roku wskaźniki te były takie same.

Wysoka śmiertelność występująca na obszarze niezabudowanym jest zjawiskiem typowym, co wynika m.in. z tego, że pojazdy uczestniczące w zdarzeniu poruszają się z większymi prędkościami (stąd tragiczniejsze skutki) oraz z tego, że na tych obszarach pomoc lekarska jest trudniej dostępna.

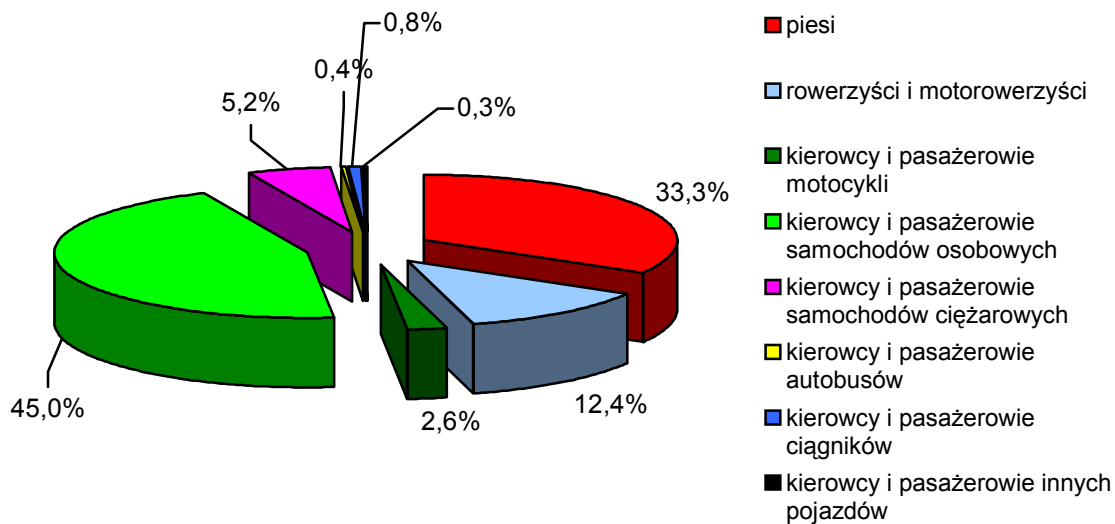
W ostatnich latach wypadki drogowe, które powstały na skutek jazdy z prędkością niedostosowaną do istniejących warunków na drodze, cechowały się dość wysoką częstotliwością zgonów. W roku 2003 średnio w co siódmym takim wypadku notowano zgon, tj. na poziomie roku 2002.

Bardzo liczną grupę ofiar stanowią piesi, co wynika z dużego udziału potrąceń w ogólnej liczbie wypadków (33,3% ogółu zdarzeń), oraz z prawidłowości, iż na styku pojazd – pieszy, ten ostatni jest narażony na znacznie większe, niż kierujący niebezpieczeństwo.

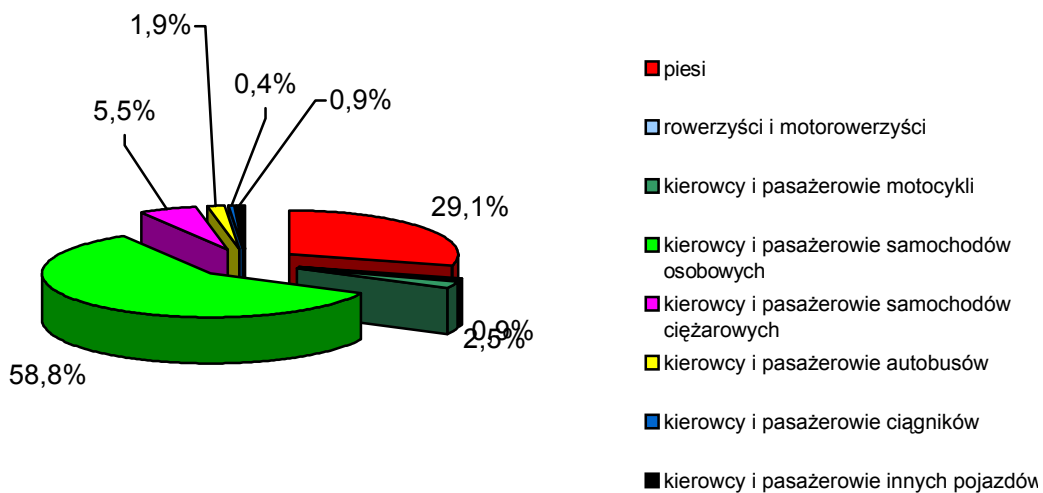
W roku 2003 w globalnej liczbie ofiar wypadków, największy odsetek stanowili kierujący samochodami osobowymi i ich pasażerowie – 51,7%.

Ofiary wypadków wg. rodzaju użytkownika drogi

Ofiary - zabici

Ofiary - ranni

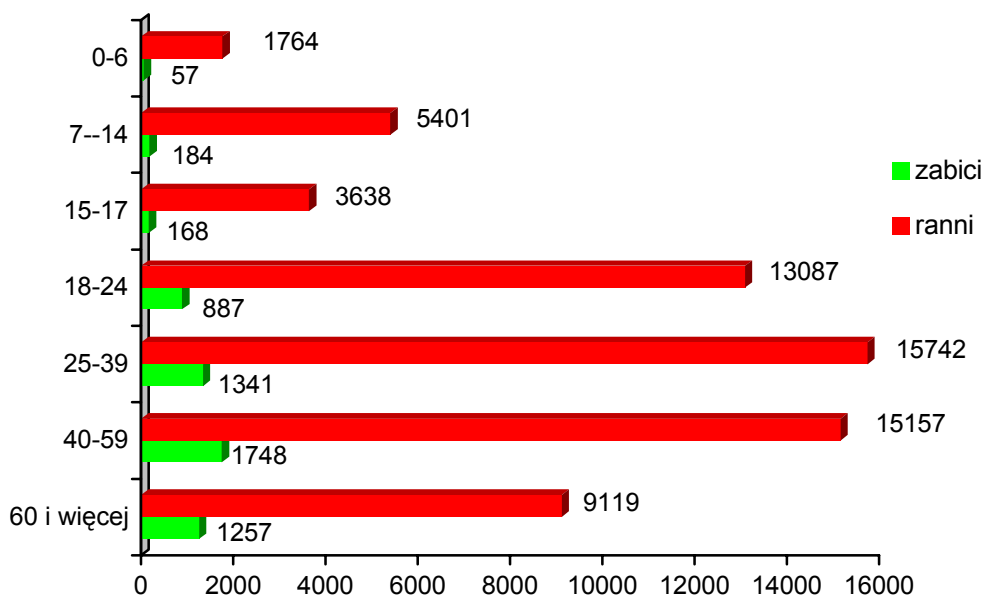

Wśród ofiar wypadków liczniejszą grupę stanowili mężczyźni. W 2003 roku zginęło ich 4.299 (76,5% ogółu zabitych), a 38.904 (61,0 %ogółu) zostało rannych.

Liczba kobiet ofiar wypadków wyniosła 1.324 zabite (23,5%) i 24.885 rannych (39%).

Najliczniejszą grupę wśród zabitych - 1.748 osób (31% ogółu) stanowiły osoby w wieku 40-59 lat, natomiast najwięcej osób rannych 15.742 (24,6% ogółu) znajdowało się w grupie wiekowej 25-39 lat.

Wiek ofiar wypadków drogowych w 2003 roku

Grupy wieku	Na 1 milion osób	
	Zabici	Ranni
0-6	21,4	663,6
7-14	45,6	1339,3
15-17	92,6	2004,9
18-24	193,4	2853,5
25-39	169,5	1989,7
40-59	163,2	1415,5
60 i więcej	193,9	1406,4

Najwyższy wskaźnik ofiar odnotowany został w przedziale wiekowym 18 – 24 lata.

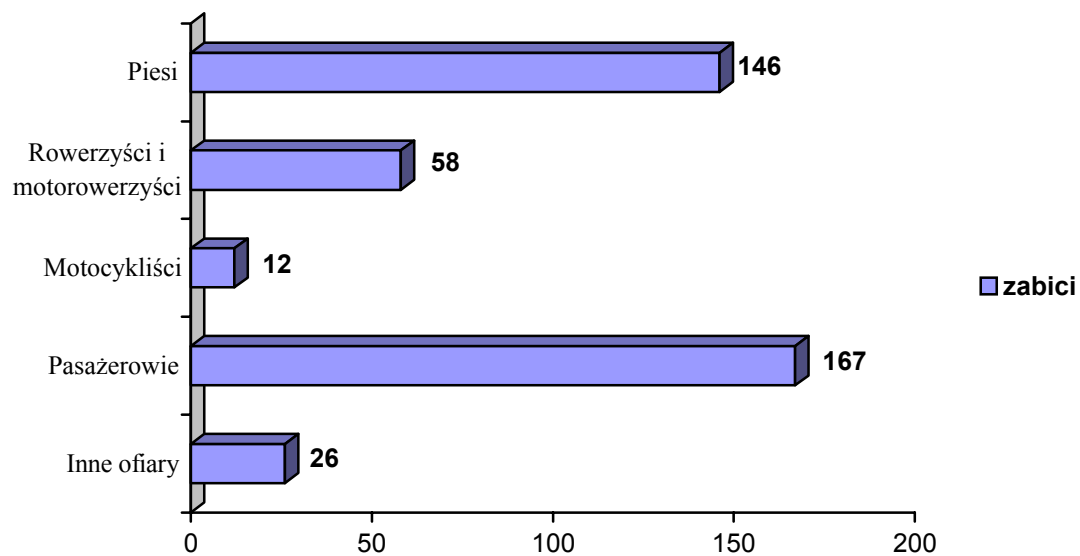
Szczególną grupą, na którą należałoby zwrócić uwagę to dzieci i młodzież w wieku do lat 17. W 2003 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 11.212 osób w tym przedziale wiekowym (zabitych – 409, a rannych – 10.803 osoby). W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano mniej zabitych i mniej osób rannych.

Ofiary wśród dzieci i młodzieży.

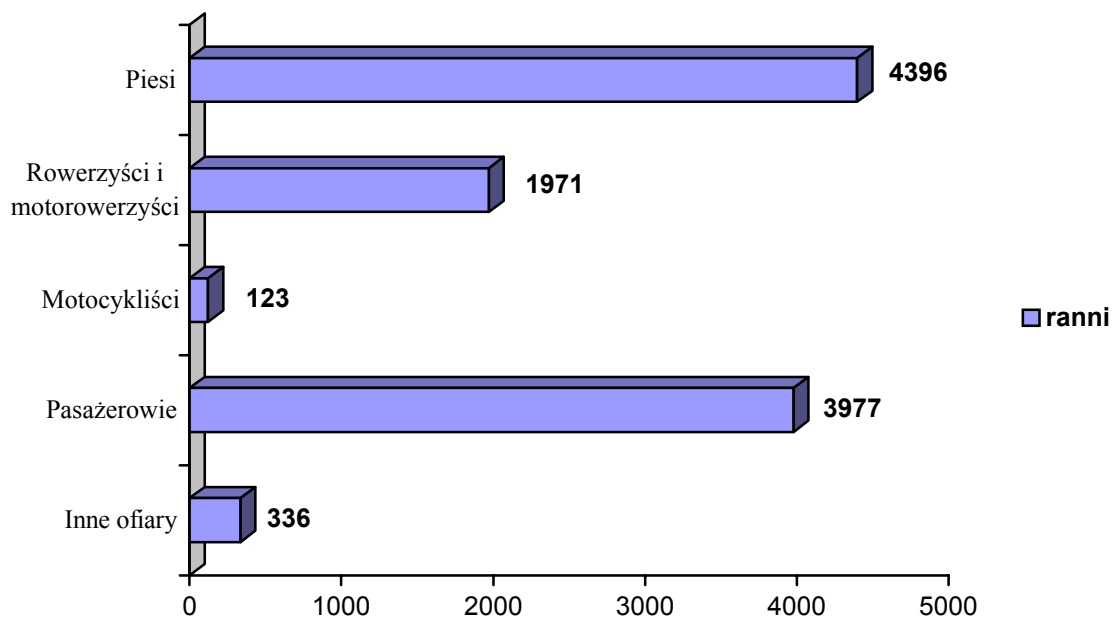
Dzieci i młodzież	Ofiary		Zabici		Ranni	
	2003	2002=100%	2003	2002=100%	2003	2002=100%
Piesi	4.542	94,1	146	96,0	4.396	94,0
Rowerzyści i motorowerzyści	2.029	98,7	58	85,3	1.971	99,1
Motocykliści	135	76,7	12	120,0	123	74,1
Pasażerowie	4.144	89,2	167	77,3	3.977	89,7
Inne ofiary	362	68,0	26	78,8	336	67,3

Dzieci i młodzież są to przeważnie pasażerowie i piesi. Tym samym są oni biernymi uczestnikami zdarzenia (pasażerowie), a ryzyko śmierci czy odniesienia poważnych obrażeń w wypadku drogowym jest znacznie większe niż wśród innych uczestników ruchu (piesi).

Ofiary dzieci i młodzież - zabici

Ofiary dzieci i młodzież - ranni

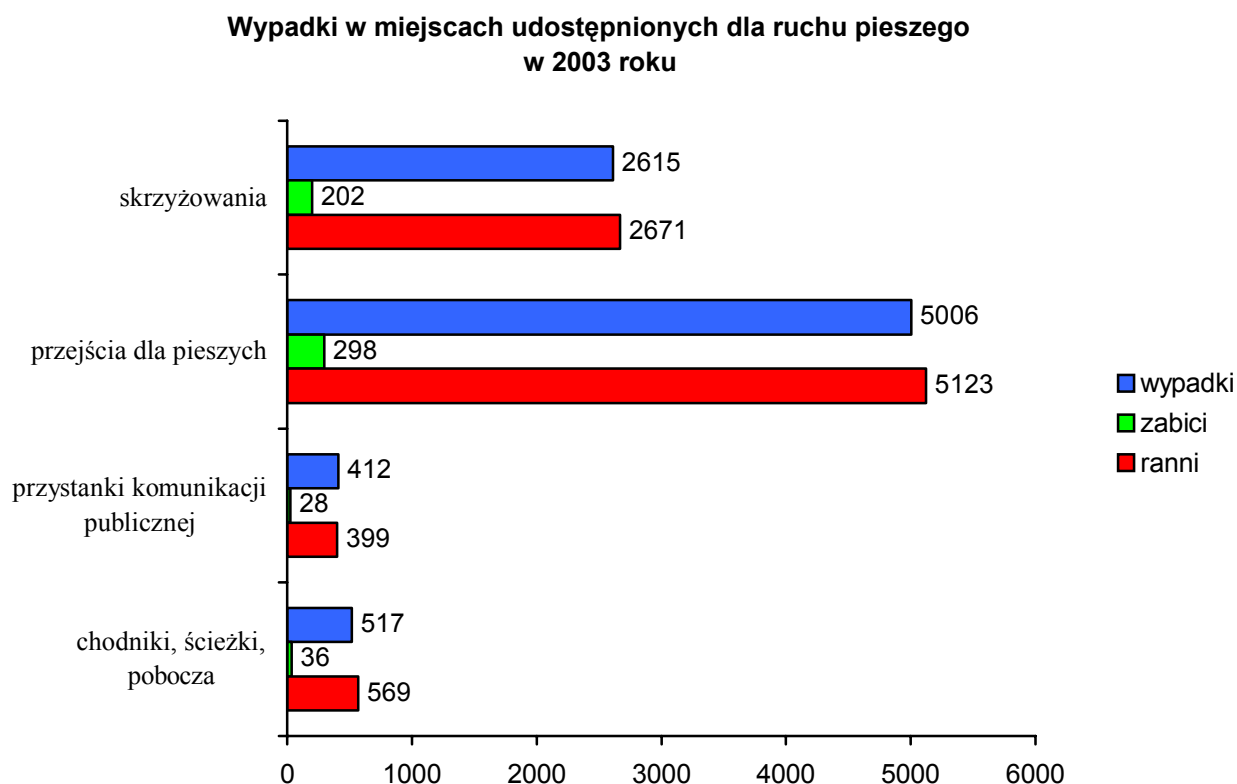

VI.2 Bezpieczeństwo osób pieszych

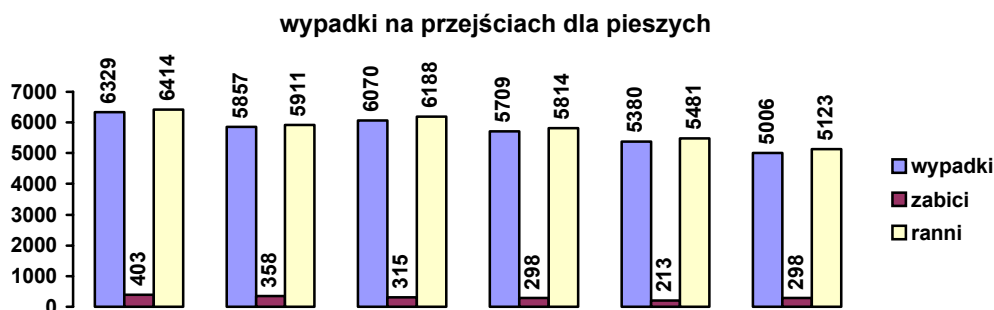
W 2003 roku zanotowano 17.509 wypadków z osobami pieszymi, w których to wypadkach zginęło 1.878 osób, a 16.578 zostało rannych.

Piesi są najbardziej zagrożoną kategorią uczestników ruchu. Prawdą jest jednak i to, że sami piesi swoim zachowaniem często powodują duże zagrożenie. W omawianym roku spowodowali oni 16,5% zdarzeń z ofiarami w ludziach.

W miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego zanotowano 8.550 potrąceń osób pieszych, stanowi to 48,8% wszystkich wypadków z pieszymi. Śmierć poniosły 564 osoby (30,0% ogółu zabitych pieszych), ranne zostały 8.762 osoby (52,8%).

Badając wypadki w miejscach udostępnionych dla ruchu pieszych zauważyć należy, że zdecydowanie najwięcej zdarzeń drogowych występuje na przejściach dla pieszych, liczba potrąceń w tych miejscach systematycznie rośnie z 27% w 1998 roku do 28,6% w rok 2003.

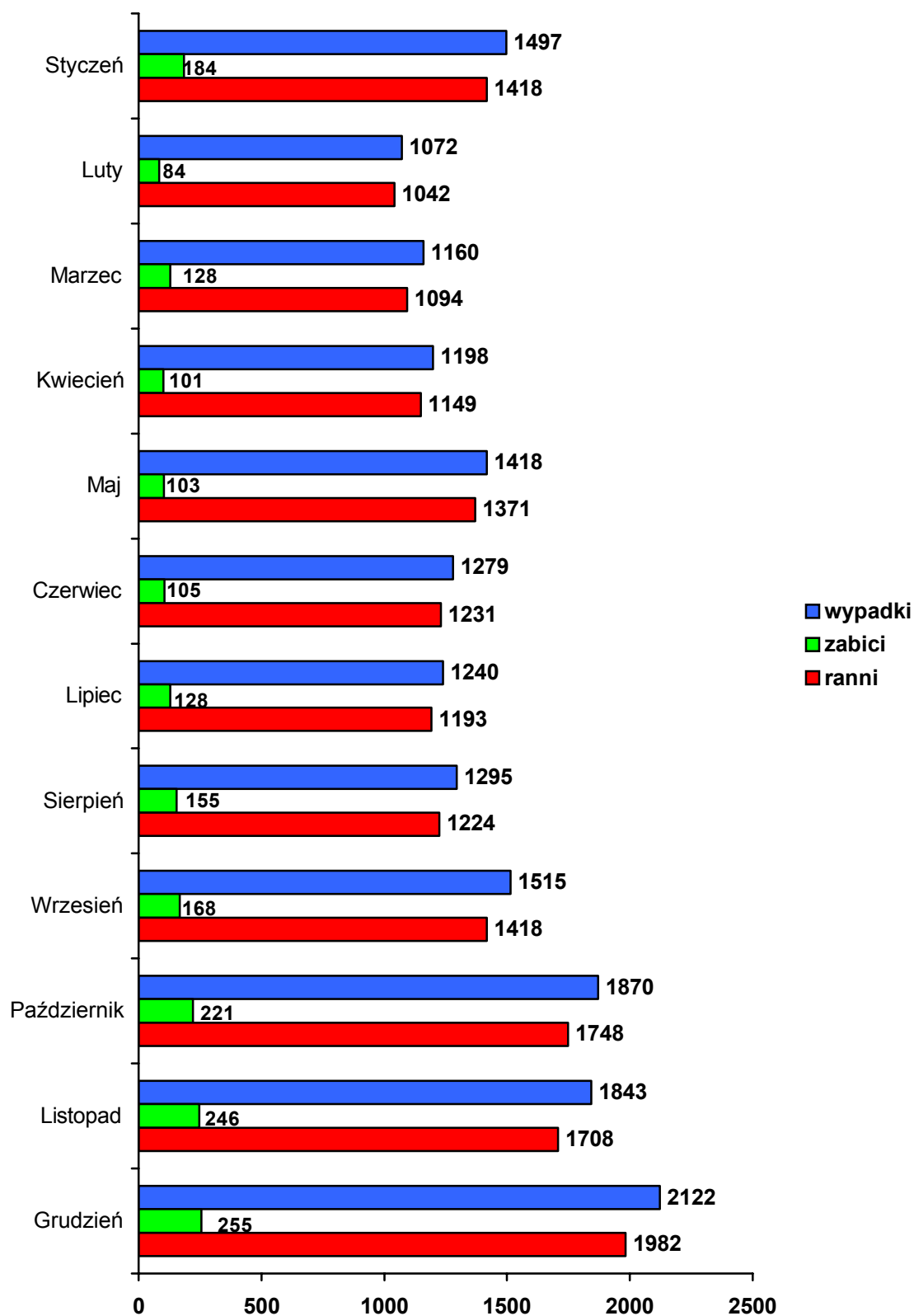
Zjawisko takie powinno budzić niepokój, gdyż przejście dla pieszych w swej istocie gwarantować powinno tym uczestnikom ruchu bezpieczne przekroczenie jezdni. Niemniej jednak spojrzeć należy na ten problem z dwóch stron. Po pierwsze kierujący pojazdem zbliżając się do przejścia dla pieszych ma obowiązek zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu (art. 26 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym). Z drugiej zaś strony fakt korzystania z wyznaczonego przejścia nie upoważnia pieszego do wchodzenia na jezdnię bez upewnienia się, czy nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu, a przede wszystkim jego życia i zdrowia.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej potrąceń i najtragiczniejsze ich skutki zanotowano w IV kwartale roku. Na taki stan rzeczy wpływ wywierają nasze warunki klimatyczne, kiedy to w okresie jesienno-zimowym wcześniej zapada zmrok, warunki atmosferyczne ulegają pogorszeniu i w wyniku tego pieszy staje się mniej widoczny.

Wypadki z udziałem pieszych w układzie miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	1.497	8,5	184	9,8	1.418	8,6
Luty	1.072	6,1	84	4,5	1.042	6,3
Marzec	1.160	6,6	128	6,8	1.094	6,6
Kwiecień	1.198	6,8	101	5,4	1.149	6,9
Maj	1.418	8,1	103	5,5	1.371	8,3
Czerwiec	1.279	7,3	105	5,6	1.231	7,4
Lipiec	1.240	7,1	128	6,8	1.193	7,2
Sierpień	1.295	7,4	155	8,3	1.224	7,4
Wrzesień	1.515	8,7	168	8,9	1.418	8,6
Październik	1.870	10,7	221	11,8	1.748	10,5
Listopad	1.843	10,5	246	13,1	1.708	10,3
Grudzień	2.122	12,1	255	13,6	1.982	12,0

Wypadki z udziałem pieszych wg. miesięcy

VII. Nietrzeźwi uczestnicy wypadków drogowych.

W 2003 roku nietrzeźwi uczestniczyli w 6.913 wypadkach drogowych, śmierć w nich poniosły 844 osoby, a 8.402 odniosły obrażenia ciała.

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu w układzie województw*.

Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	461	6,7	33	6,4	373	6,9
Kujawsko – pomorskie	236	3,4	4	0,8	194	3,6
Lubelskie	544	7,9	43	8,3	469	8,7
Lubuskie	145	2,1	32	6,2	109	2,0
Łódzkie	510	7,4	42	8,1	375	6,9
Małopolskie	705	10,2	33	6,4	580	10,7
Mazowieckie	354	5,1	41	7,9	237	4,4
Opolskie	211	3,1	17	3,3	168	3,1
Podkarpackie	371	5,4	38	7,4	264	4,9
Podlaskie	289	4,2	49	9,5	211	3,9
Pomorskie	409	5,9	20	3,9	357	6,6
Śląskie	863	12,5	24	4,7	667	12,3
Świętokrzyskie	380	5,5	26	5,0	300	5,5
Warmińsko-mazurskie	359	5,2	41	7,9	305	5,6
Wielkopolskie	522	7,6	41	7,9	378	7,0
Zachodniopomorskie	301	4,4	22	4,3	242	4,5
Komenda Stołeczna Policji	253	3,7	10	1,9	182	3,4
POLSKA	6.913	100,0	516	100,0	5.411	100,0

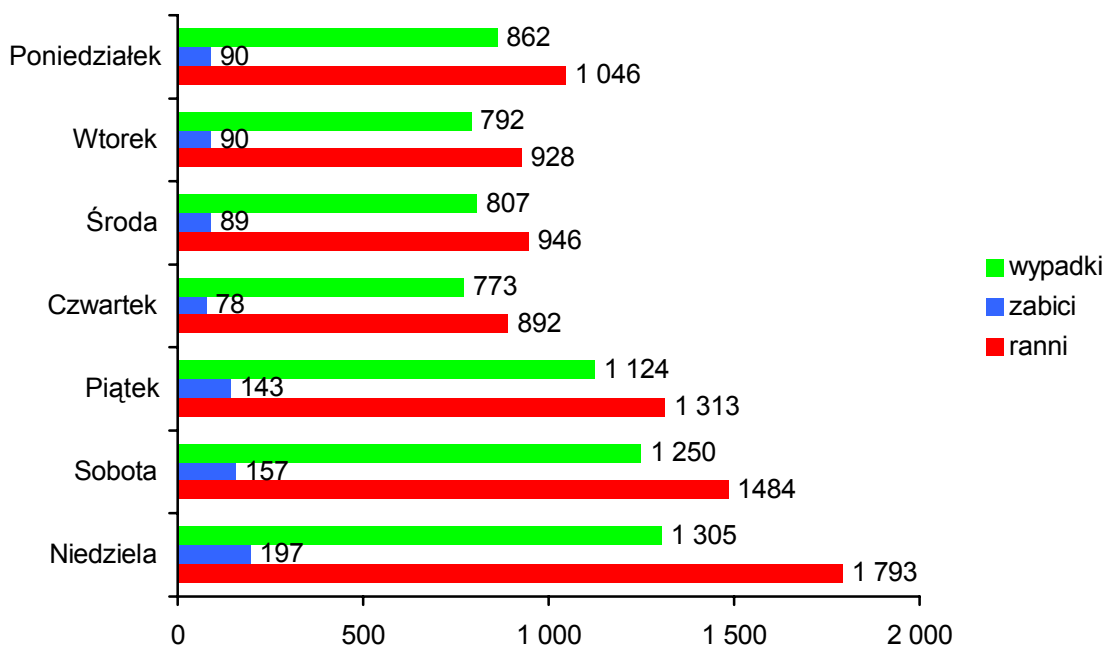
* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko nietrzeźwi uczestnicy wypadków.

Analizując dynamikę omawianych zdarzeń w okresie 1997 - 1999 stwierdzono systematyczny spadek liczby wypadków z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (1997 – 12.426, 1998 – 10.956, 1999 – 9.319, 2000 – nieznaczny wzrost 9.367). W roku 2001 odnotowano 7.432 wypadki, w porównaniu z rokiem 2000 jest to mniej o 1935 (-20,8%). Natomiast w 2002 roku w porównaniu z rokiem 2001 nastąpił wzrost tego typu zdarzeń. Zarejestrowano 7.801 wypadków, tj. więcej o 369 (+4,9%). W 2003 roku, w porównaniu z rokiem ubiegłym, nastąpił spadek liczby wypadków z udziałem osób będących pod działaniem alkoholu, zarejestrowano 6.913 wypadków, tj. mniej o 888 (-11,4%).

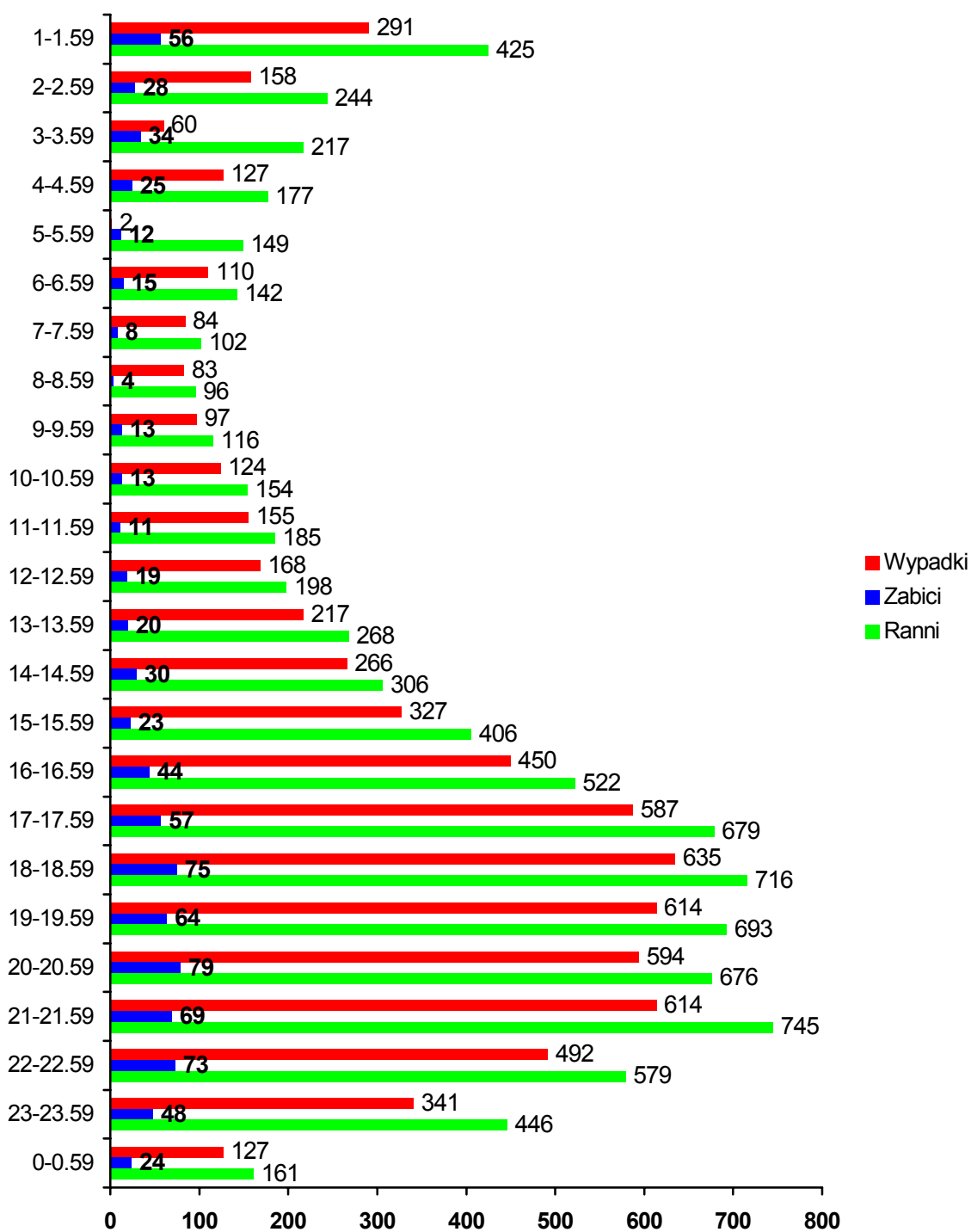
Nietrzeźwi najczęściej uczestniczą w zdarzeniach drogowych w ostatnich dniach tygodnia: piątek (16,3%), sobota (18,1%) i niedziela (18,9%). Niewątpliwie wpływ na takie rozłożenie wypadków ma fakt, że koniec tygodnia, dni wolne od pracy, sprzyjają spotkaniom towarzyskim i imprezom, podczas których spożywany jest alkohol. Generalnie w te dni zwiększa się liczba uczestników ruchu pod wpływem alkoholu.

Natomiast w trakcie doby kulminacyjny jest przedział pomiędzy 18.00 a 21.00. W 2003 w godzinach tych nietrzeźwi uczestniczyli w 1945 wypadkach, co stanowi 26,7% wszystkich wypadków z ich udziałem. Rozkład godzinowy wypadków z udziałem nietrzeźwych pokrywa się z ogólną tendencją występowania wypadków wg. godzin.

Zestawienie wypadków drogowych z nietrzeźwymi wg. dni tygodnia

Zestawienie wypadków z nietrzeźwymi wg godzin w 2003 r.

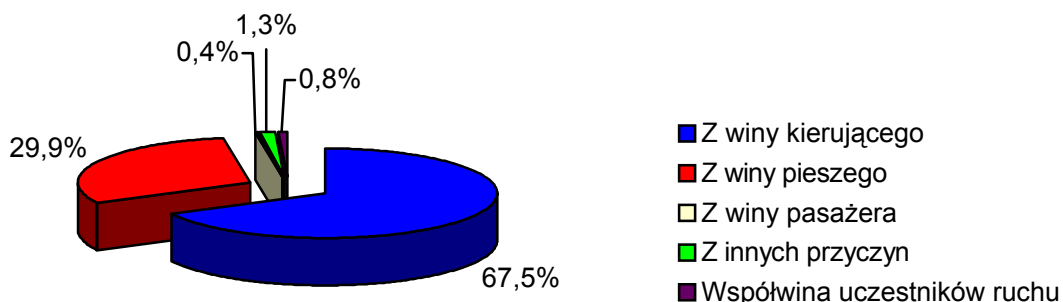

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu w 2003 roku spowodowali 5.800 wypadków. Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowią kierujący. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących, nietrzeźwi stanowili 9,5%.

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych uczestników ruchu.

Nietrzeżwość uczestników zdarzenia	Wypadki	Zabici	Ranni
Z winy kierującego	3.913	495	5.268
Z winy pieszego	1.737	191	1.611
Z winy pasażera	26	-	30
Z innych przyczyn	78	14	89
Współwina uczestników ruchu	46	11	39

Wypadki drogowe spowodowane przez nietrzeźwych w 2003 roku

W 2003 roku kierujący będący pod wpływem alkoholu spowodowali 3.913 wypadków. Zginęło w nich 495 osób, a rannych zostało 5.268 osób. W porównaniu do 2002 roku nastąpił spadek liczby wypadków o 547 (-12,3%).

W grupie nietrzeźwych kierujących największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, spowodowali oni 2.820 wypadków (72 % wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących). Wskaźnik ten jest minimalnie niższy niż w roku poprzednim (2002 – 72,5%). W wypadkach zawinionych przez nietrzeźwych kierujących samochodami osobowymi zginęło 385 osób, tj. 77,8% śmiertelnych ofiar zdarzeń spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących (2002 rok – 78,1%).

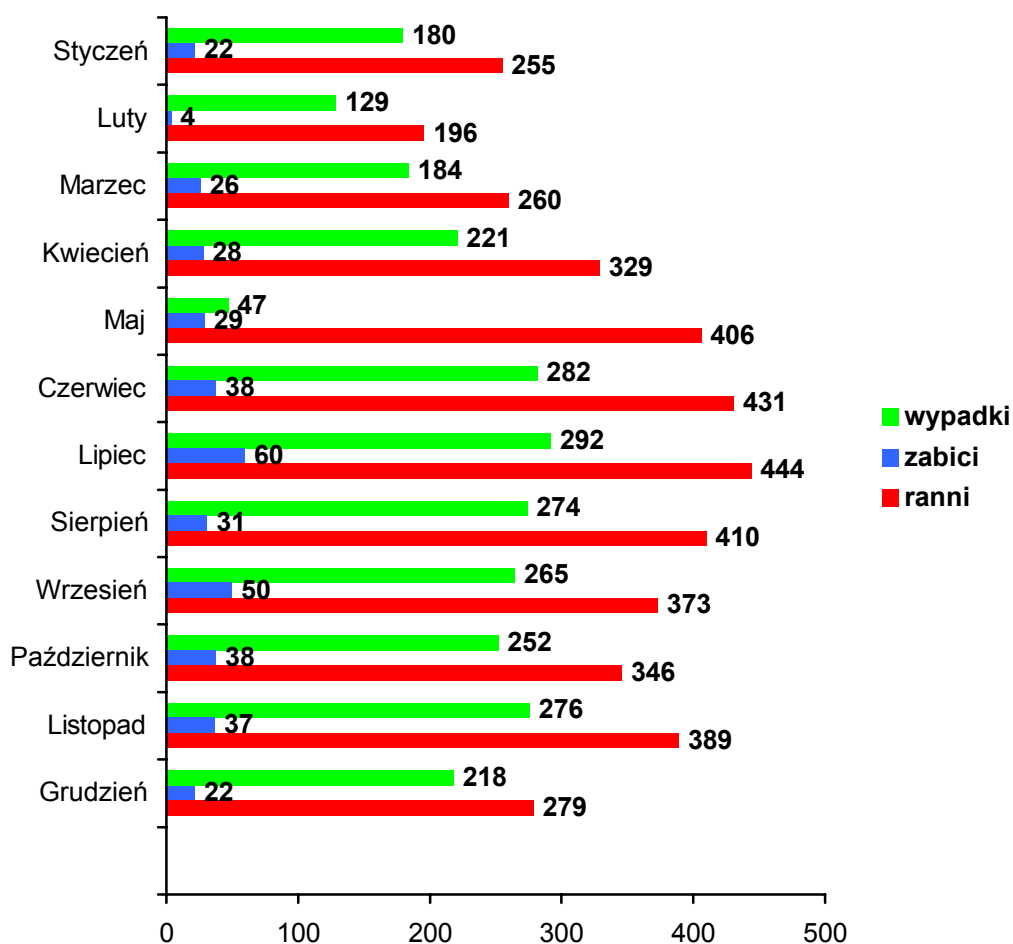
Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w 2003 r – według wybranych rodzajów pojazdów.

Rodzaj pojazdu sprawcy	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Rower i motorower	695	16,9	42	8,5	657	12,4
Motocykl	170	4,3	25	5,1	194	3,7
Samochód osobowy	2.820	72,0	385	77,8	4.118	78,2
Samochód ciężarowy	169	4,3	23	4,6	206	3,9
Autobus	3	0,1	-	-	4	0,1
Ciągnik rolniczy	61	1,5	15	3,0	56	1,1
Pojazd zaprzęgowy	11	0,3	3	0,6	12	0,2
Inny	20	0,6	2	0,4	21	0,4

Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w podziale na miesiące.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	2.820	100,0	385	100,0	4.118	100,0
Styczeń	180	6,4	22	5,7	255	6,2
Luty	129	4,6	4	1,0	196	4,8
Marzec	184	6,5	26	6,8	260	6,3
Kwiecień	221	7,8	28	7,3	329	8,0
Maj	247	8,8	29	7,5	406	9,9
Czerwiec	282	10,0	38	9,9	431	10,5
Lipiec	292	10,4	60	15,6	444	10,8
Sierpień	274	9,7	31	8,1	410	10,0
Wrzesień	265	9,4	50	13,0	373	9,1
Październik	252	8,9	38	9,9	346	8,4
Listopad	276	9,8	37	9,6	389	9,4
Grudzień	218	7,7	22	5,7	279	6,8

Nietrzeźwi kierujący - sprawcy wypadków w układzie miesięcznym w 2003 roku

Z analizy miesięcznego rytmu powstawania wypadków w 2003 roku wynika, że największą liczbę zdarzeń z ofiarami w ludziach powodowali nietrzeźwi kierujący w miesiącach letnich oraz w listopadzie.

Piesi będący pod działaniem alkoholu spowodowali 1.737 wypadków, w wyniku których śmierć poniosło 191 osób, a 1.611 zostało rannych. W porównaniu do roku 2002 nastąpił spadek liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę uczestników ruchu o 11,9%.

Prawie co piąty pieszy – sprawca wypadku był pod wpływem alkoholu, jest to na poziomie roku ubiegłego. Liczba zdarzeń, do powstania których przyczynili się nietrzeźwi piesi systematycznie spada, w roku 2003 była najniższa w ostatnich pięciu latach i stanowiła 3,4% wszystkich wypadków (1999 – 4,8%, 2000 – 4,4%, 2001 – 3,7%, 2002 – 3,6%).

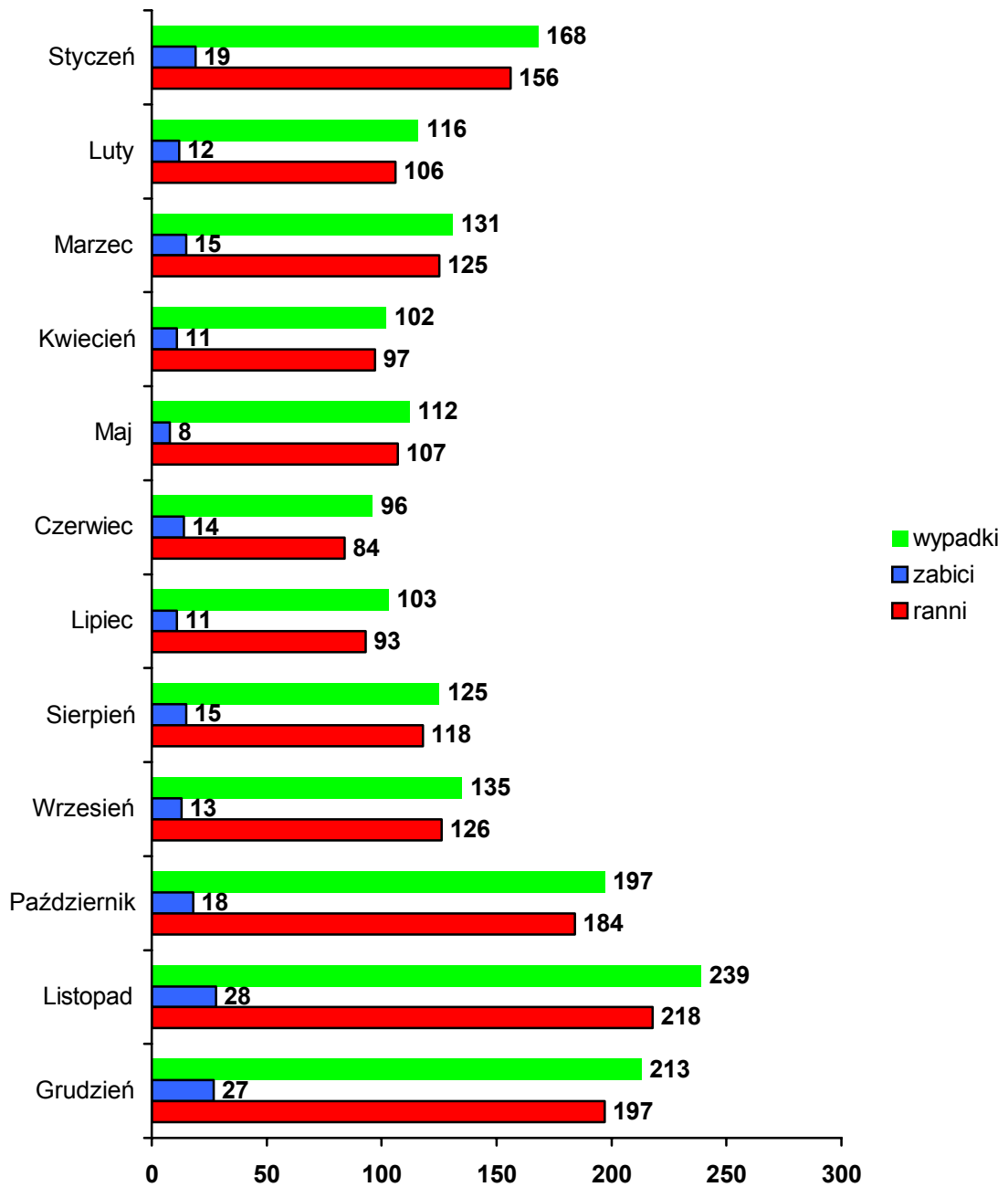
Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych pieszych.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	168	9,7	19	9,9	156	9,7
Luty	116	6,7	12	6,3	106	6,6
Marzec	131	7,5	15	7,9	125	7,8
Kwiecień	102	5,9	11	5,8	97	6,0
Maj	112	6,4	8	4,2	107	6,6
Czerwiec	96	5,5	14	7,3	84	5,2
Lipiec	103	5,9	11	5,8	93	5,8
Sierpień	125	7,2	15	7,9	118	7,3
Wrzesień	135	7,8	13	6,8	126	7,8
Październik	197	11,3	18	9,4	184	11,4
Listopad	239	13,8	28	14,7	218	13,5
Grudzień	213	12,3	27	14,1	197	12,2

W porównaniu z okresem styczeń-grudzień 2002 roku stwierdzono wzrost liczby ujawnionych kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości) o 10.100 osób.

	Liczba ujawnionych osób
Styczeń–grudzień 2002– 87§§1i2 kw oraz 178a §§1i2 kk	157.218
Styczeń–grudzień 2003 - 87§§1i2 kw oraz 178a §§1i2 kk	167.318

Nietrzeźwi piesi - sprawcy wypadków wg. miesięcy

VIII. Cudzoziemcy - uczestnicy wypadków drogowych

W 2003 roku cudzoziemcy uczestniczyli w 1.603 wypadkach drogowych, tak więc w porównaniu z 2002 rokiem wystąpił spadek o 78 wypadków; śmierć w nich poniosło 360 osób, o 18 osób mniej niż w 2002 roku, a 2.401 zostało rannych, tj. mniej o 192 osoby ranne niż w roku 2002. Cudzoziemcy przyczynili się do powstania 860 wypadków drogowych, co stanowi ok. 1,7% wszystkich wypadków zaistniałych w 2003 roku.

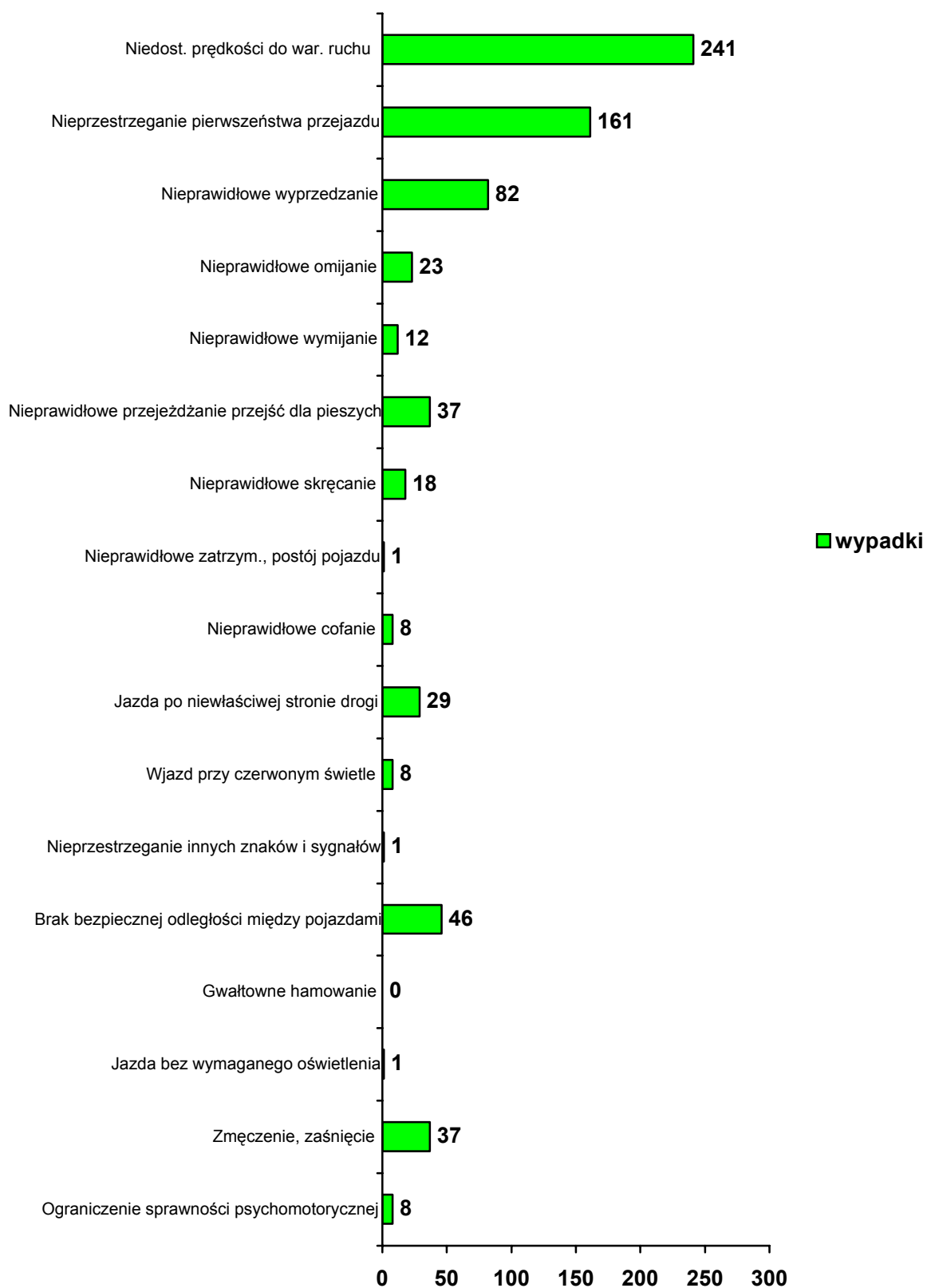
Najliczniejszą grupą sprawców - obywateli innych państw, byli kierujących pojazdami. Spowodowali oni 775 wypadków drogowych, tj. 90,1% wszystkich wypadków zawinionych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
z winy kierującego	775	90,1	174	92,1	1.241	93,4
z winy pieszego	58	6,7	6	3,2	57	4,3
z winy pasażera	1	0,1	1	0,5	0	-
z innych przyczyn	21	2,4	6	3,2	27	2,0
współwina uczestników ruchu	5	0,6	2	1,1	4	0,3

W 2003 roku najwięcej wypadków drogowych spowodowali kierujący pojazdami, obywatele takich państw jak: Niemcy (195 wypadków – 25,2%), Ukraina (88 wypadków – 11,4%), Białoruś (60 wypadków – 7,7%), Litwa (42 wypadki – 5,4%). Można to wytłumaczyć tym, że Polska z racji swego położenia jest krajem tranzytowym i zdecydowanie największy odsetek cudzoziemców wjeżdżających i przejeżdżających przez nasz kraj to obywatele państw ościennych; szczególnie z linii wschód – zachód.

Główne przyczyny wypadków z winy cudzoziemców - kierujących pojazdami

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem cudzoziemców w układzie województw*.

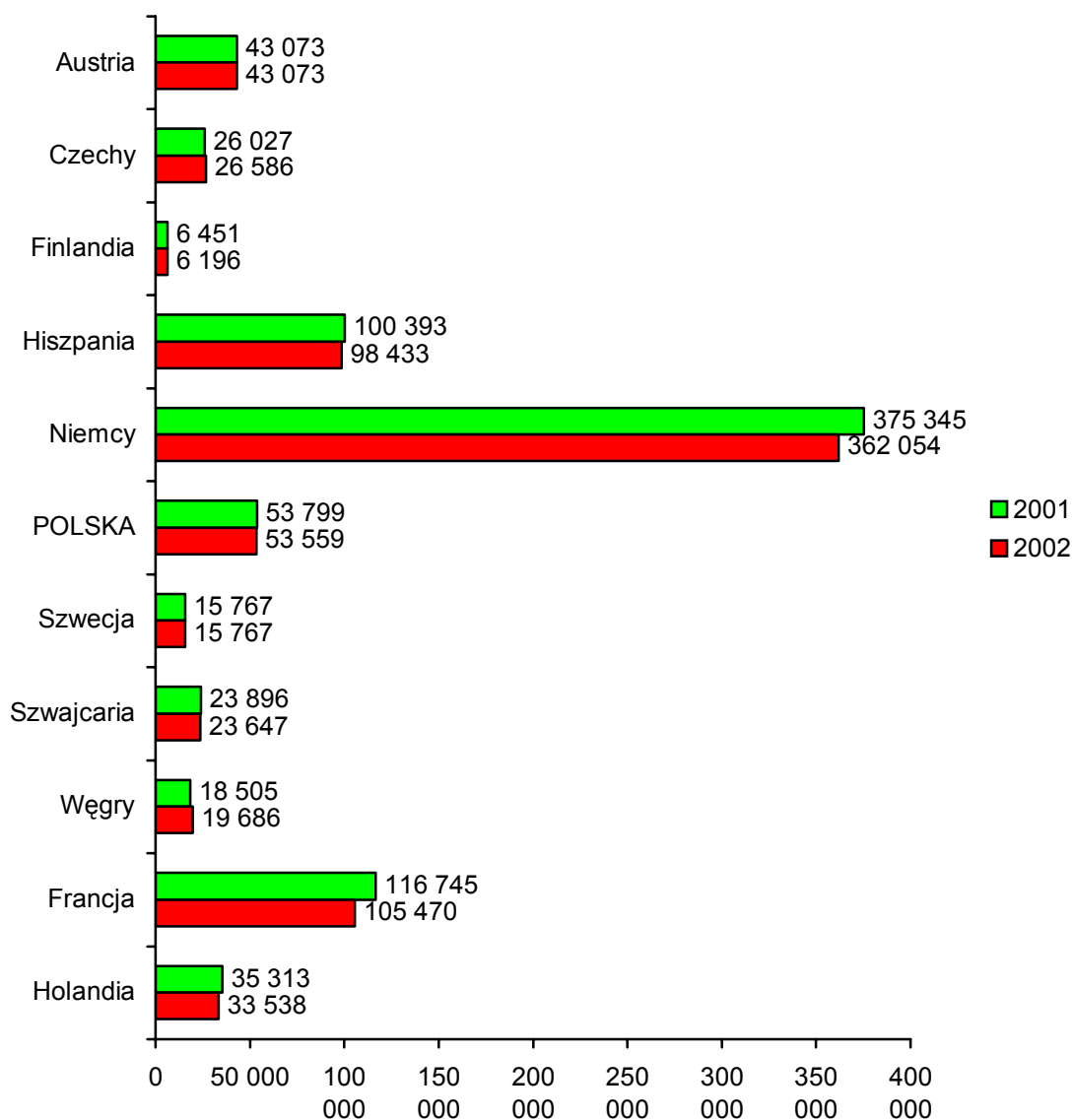
Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	97	6,1	11	8,8	54	5,8
Kujawsko - pomorskie	46	2,9	4	3,2	18	1,9
Lubelskie	108	6,7	6	4,8	74	8,0
Lubuskie	67	4,2	10	8,0	57	6,2
Łódzkie	100	6,2	9	7,2	40	4,3
Małopolskie	99	6,2	1	0,8	61	6,6
Mazowieckie	145	9,0	17	13,6	85	9,2
Opolskie	79	4,9	9	7,2	62	6,7
Podkarpackie	58	3,6	1	0,8	27	2,9
Podlaskie	92	5,7	7	5,6	55	5,9
Pomorskie	90	5,6	6	4,8	50	5,4
Śląskie	147	9,2	4	3,2	67	7,2
Świętokrzyskie	22	1,4	5	4,0	12	1,3
Warmińsko-mazurskie	75	4,7	6	4,8	44	4,8
Wielkopolskie	132	8,2	14	11,2	77	8,3
Zachodniopomorskie	129	8,0	6	4,8	65	7,0
Komenda Stołeczna Policji	117	7,3	9	7,2	77	8,3

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko cudzoziemcy - uczestnicy wypadków.

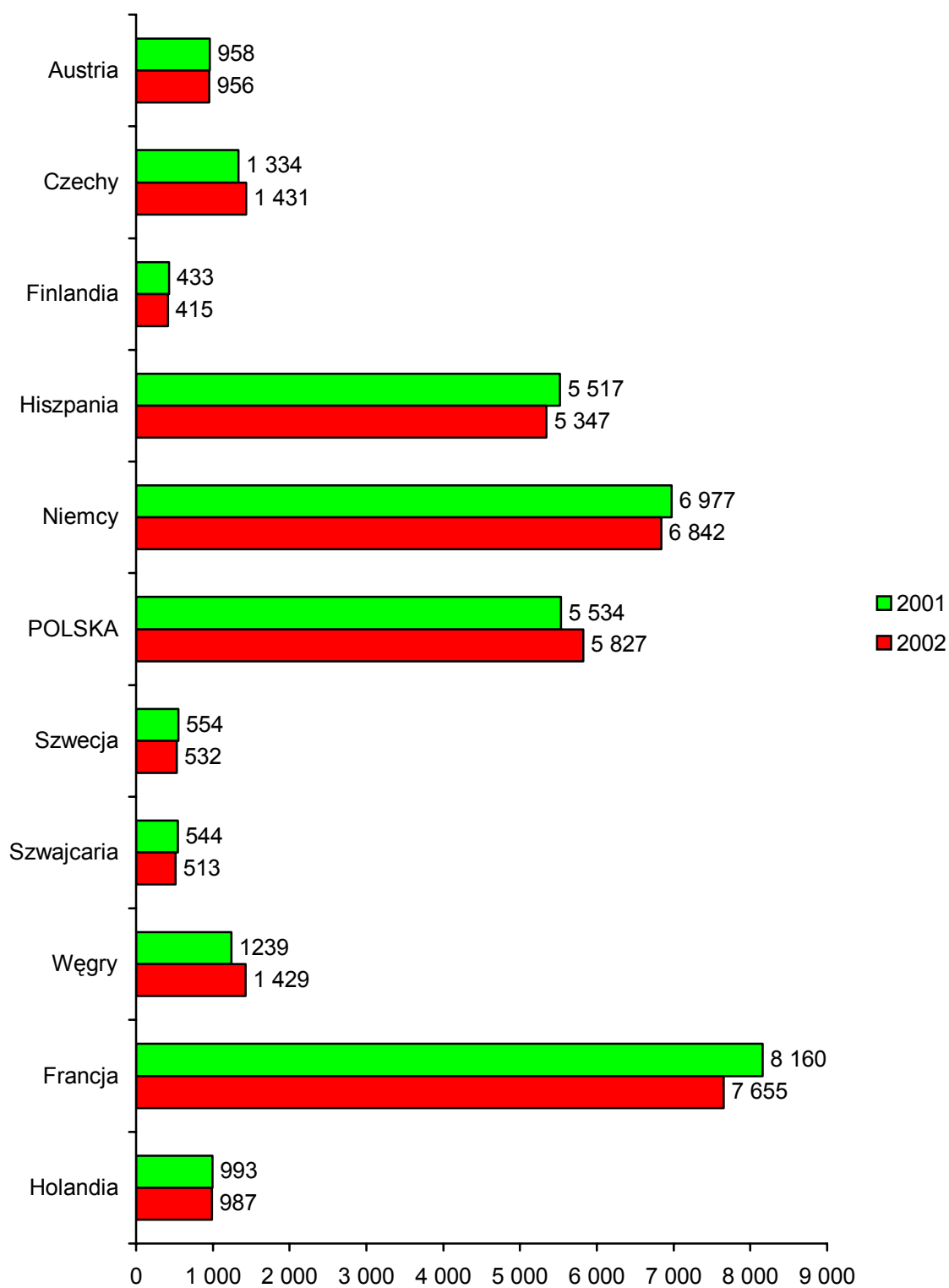
IX. Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego w innych krajach europejskich.

W rozdziale tym przedstawiono niektóre dane dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych państwach. Informacje te zostały przekazane Komendzie Głównej Policji przez Instytut Transportu Samochodowego, a pochodzą z międzynarodowej bazy danych o wypadkach drogowych IRTAD (International Road Traffic and Accident Database). Prezentowane dane są najaktualniejszymi dostępnymi w chwili opracowywania analizy.

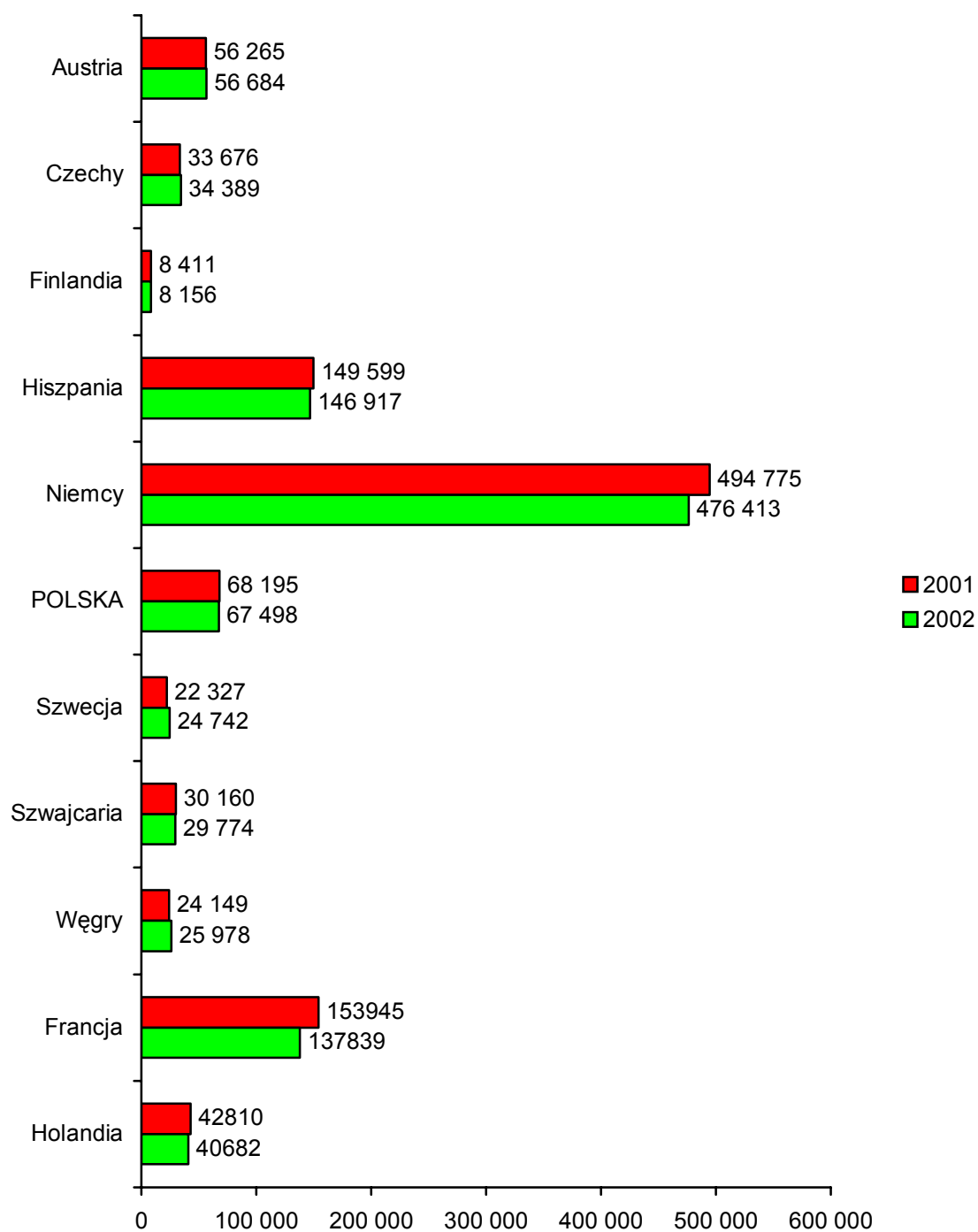
Liczba wypadków drogowych

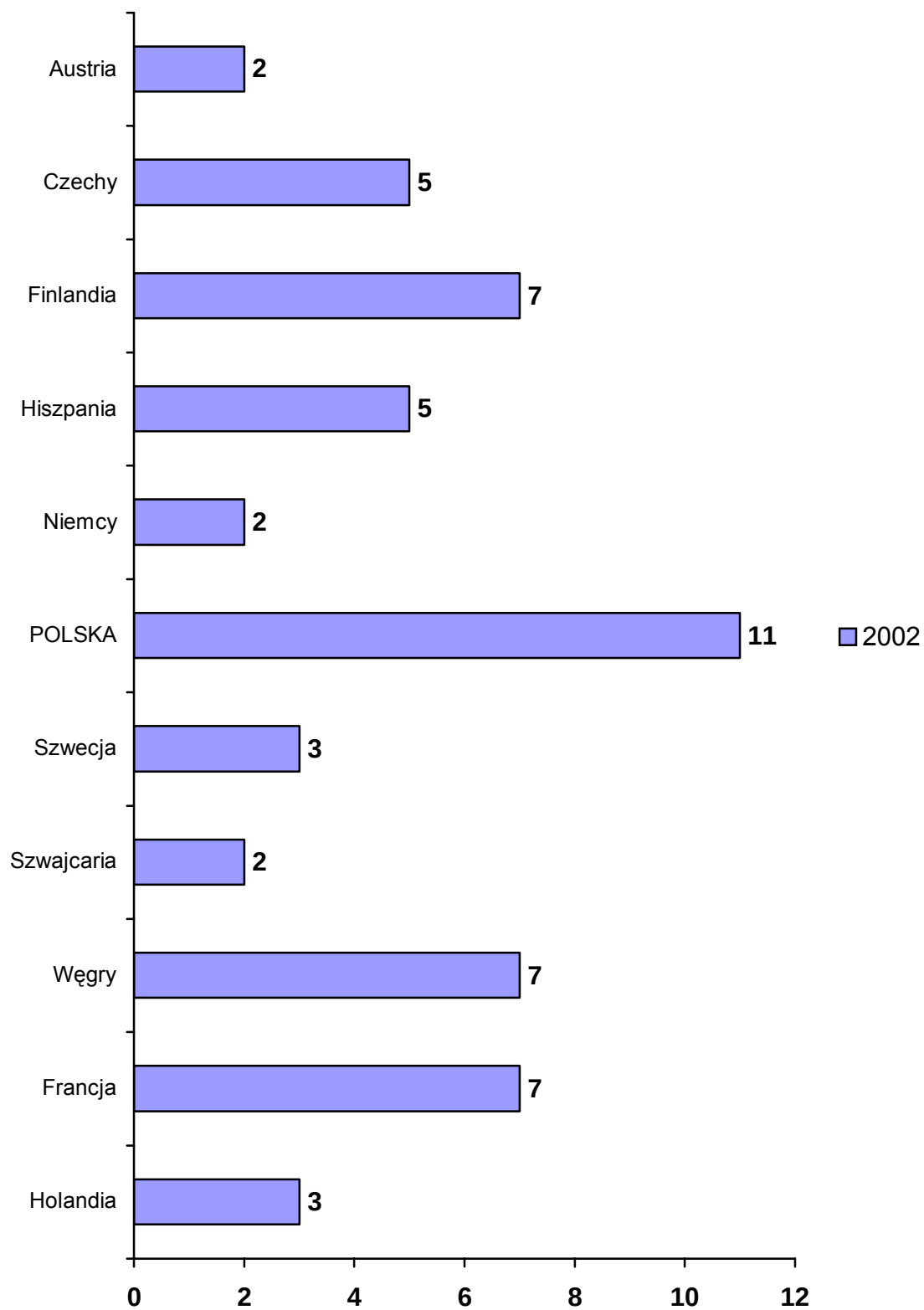
Liczba zabitych w wypadkach

Liczba rannych w wypadkach

Zabici na 100 wypadków

Ranni na 100 wypadków

